JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1856. **Zaturdag 6 December.** **N°. 98.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . *f* 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot ELF ure's voormiddags.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

BERIGT.

De Ondergeteekende ziet zich verpligt, met het oog op Art. 15 No. 2 van het onlangs uitgevaardigd Reglement op de Drukwerken in Nederlandsch Indië, het Publiek, *beleefd doch dringend* uit te noodigen, de ter plaatsing toe te zenden Advertentiën, zoo veel mogelijk, des Dingsdags en Vrijdags ter Drukkerij te doen bezorgen, kunnende die Advertentiën, welke later dan TIEN ure op den dag der uitgave worden ingezonden, eerst in het volgend Nommer worden geplaatst.

W. BRUINING.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de assistent der 2de klasse bij de indigo cultuur *A. H. de Wilde*.

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den 2den stads geneesheer te Samarang *H. Hijmans*.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de 1ste luitenant der infanterie *F. R C. Schluter*.

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, aan:
den kolonel der infanterie *J. A. Waleson*,
den kapitein der infanterie *A. W. Mensinga*,
den officier van gezondheid der 2de klasse *K. L. Meijer*,
den kapitein der infanterie *A. J. P. H. C. de Nerée*,
den onderintendant der 1ste klasse *W. M. van den Ham*,
den onderintendant der 2de klasse *O. R. F. Immink*,
den kapitein der infanterie *A. C. Hardenberg*,
den kapitein der infanterie *M. W. de Val*,
den kapitein der artillerie *J. Ph. F. van de Velde*,
den kapitein der artillerie *D. P. de Haan*,
den kapitein der infanterie *J. H. R. Köhler*,
den kapitein der infanterie *J. W. J. Piper*,
den kapitein der infanterie *J. G. G. H. Strengnaerts*,
den kapitein der infanterie *D. Juta*,
den kapitein der infanterie *A. A. K. Camauer*,
den kapitein der infanterie *J H. F. von Stietz*,
den betaalmeester der 1ste klasse *H. G. van Affelen van Saemsfoort*,
den kapitein der infanterie *A. C. Boers*,
den kapitein der infanterie *H. A. M. Latour*,
den kapitein der infanterie *S. Schrieder*,
den officier van gezondheid der 3de klasse *P. Pluijgers*, en
den commies-expediteur bij den generalen staf *F. C. van den Bergh*.

BEKENDMAKING.

De ondergeteekende brengt bij deze in herinnering, dat alle aan den Gouverneur-Generaal gerigte stukken, steeds aan de algemeene secretarie te Batavia gezonden moeten worden.

De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

ADVERTENTIE.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Donderdag den 11den December, des morgens ten 9 ure, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den adjudant van dienst.

BUITENZORG, den 1sten *December* 1856.

De Majoor-Adjudant,
BERING LIESBERG.

Advertentien.

Transport van Zout.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat door den resident van Soerabaya, op Dingsdag den 6den Januarij 1847 des voormiddags ten 10 ure, ten burele van dien hoofdambtenaar, in het openbaar zal worden uitbesteed het transport van zout van de hoofddepôt-pakhuizen te Sumanap en te Grissee naar de natenoemen pakhuizen, namelijk:

A. *uit de hoofddepôt-pakhuizen te Sumanap.*

710 (zeven honderd tien) koijangs naar Cheribon.
945 (negen honderd vijf-en-dertig) » » Tagal.
630 (zes honderd-en-dertig) » » Pekalongan.
1982 (een duizend negen honderd twee-en-tachtig) » » Samarang.

B. *uit de hoofddepôt-pakhuizen te Grissee.*

360 (drie-honderd-zestig) koijangs naar Indramaijoe.

Postkantoor.

Landmail van December.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert belanghebbenden, dat het mailstoomschip in December den 11den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Woensdag, den 10den December aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Vendutien.

Maandag 8 December, wegens vertrek, voor de woning van den heer *G. Buijs*, aan den weg naar Bazar-Baroe, door *B. J. Leon*.

Woensdag 10 December, op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door *John Pryce & Co.*

Donderdag 11 December, voor het commissiehuis van *B. J. Leon*, te Weltevreden.

Vrijdag 12 December, voor het commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*

Vertrekkende Personen.

D. P. de Haan; — *F. C. van den Bergh*. — De kapitein *G. M. Verspijck* en *familie*.

DE WOLF IN DEN VAL (*vervolg.*)

Gaarne had Metcalf een gunstig antwoord van Mabel zelve ontvangen; daar de zaak echter zoo stond, schikte hij zich in de omstandigheden.

»Ik hoop, zeide hij, dat ik mij eerst hartelijk aangenaam bij haar maken zal, en dat zij alsdan zal leeren mij inderdaad te beminnen.''

Intusschen bestemde hij den avond van den zelfden dag tot een feest, waarbij alle buren verzocht werden, en dat hij gaarne als zijn verlovingsfeest wilde beschouwd hebben. Toen de avond kwam, werd het regthuis in orde gemaakt en prachtig verlicht. Het was een gebouw van ruwe boomstammen getimmerd, dat oorspronkelijk voor het vredegeregt ingerigt was. Later had men het voornemen gehad er eene school van te maken, voorloopig was het echter eene schuur ter berging van mais. Deze zoogenaamde zaal was door verscheidene rijen waskaarsen verlicht, gegoten van het was, dat de jagers in de holle boomen gevonden hadden, waarin de beijen hare verzamelplaatsen aanleggen; de bodem was stevig geboend geworden, zoodat er geen strohalm meer te vinden was. Rondom voor de dames stonden stoelen en in eenen hoek eene tafel, met eene zitbank voor al de muzijkanten — een' ouden speelman. Met èèn woord, niets was gespaard om den avond zoo aangenaam mogelijk te maken; en als men het talrijke gezelschap zag, had men op eene goede uitkomst gedacht. Slechts Mabel was treurig gestemd; zij dacht aan den ontroostbaren jager, die alleen in de wouden ronddoolde, en had geen genoegen in het dansen. Het kostte zelfs moeite haar te bewegen in de balzaal te komen, en alle verzoeken van den vrolijken jager wederstrevende, bleef zij als eene stomme toeschouwster op haren stoel zitten, waarop zij, binnenkomende, plaats genomen had.

Benjamin Holick dwaalde echter niet in het woud rond, zoo als de arme lijdende waande. De oude Sutton, die dacht, zoo als hij zelfs bekende, dat hier geene uitzondering plaats mogt vinden, had hem in het bijzonder verzocht. Benjamin had intusschen bedankt om het feest bij te wonen, ofschoon hij besloot in de nabijheid te blijven. Gedienstige vrienden hadden hem het berigt gebragt dat het verlovingsfeest zijn zou, en met eigen oogen wilde hij zich overtuigen, of Mabel, zijne geliefde Mabel, hem dus vergeten en verraden had. Ja, indien het waar was! Dan naar Texas! Oom Sam rustte zijne eerste expeditie uit, en een man als Benjamin — men had geen' bril noodig om hem te zien — behoefde niet tweemaal te vragen om daaraan deel te kunnen nemen.

Met de noodige voorzigtigheid, ten einde niet ontdekt te worden, sloop Benjamin het huis rond en hoorde langer dan een uur de vrolijke toonen der viool. Hij waagde zich niet zoo digt dat hij zien konde, wat in de zaal voorviel; toen hij echter twee lieden, die hij kende, naar huis zag gaan, verschool hij zich zoo goed hij kon achter den stam van een' notenboom en hoorde wat zij met elkander spraken, terwijl zij hem voorbij gingen.

»Het is vreemd, zeide de een, Mabel Sutton heeft den geheelen avond niet gedanst.

— Geen' enkelen pas, vervolgde de ander; integendeel, zij heeft allen afgewezen, die haar vroegen. Ik geloof niet, dat zij met hem trouwt.

— Och kom! hernam de eerste dan kent gij de vrouwen niet; hij heeft geld en...''

Verder verstond Benjamin niet. Het einde van het gesprek verloor zich in de verte. Maar wat ging hem het slot aan? Het was niets dan een dwaze laster. »Zij heeft niet gedanst!'' herhaalde Ben vol verrukking; zij is mij alzoo getrouw en heeft Benjamin Holick niet vergeten. Maar, ach! wat baat u dat? Gij kunt haar niet helpen, arme Benjamin! Gij hebt de beste gelegenheid verloren en Mabel daarbij Zij denkt steeds aan u. Ach! dat zal u den tijd nog des te langer doen vallen, en het helpt u niets.''

Met zijne droevige gedachten als zijne eenige gezellin, liep Ben naar zijn geweer, dat hij in een boschje achtergelaten had, en na eenen afscheidsblik op de zoo schitterend verlichte zaal geworpen te hebben,

ZUIVERE KLAPPER OLIE.

De ondergeteekenden zijn, ten gevolge van eene overeenkomst met de eigenaren van de Coco's eilanden, na ultimo dezer, uitsluitend belast, met den verkoop van de Klapper Olie en Noten van deze eilanden en bieden deze zuivere Klapper Olie tot billijke prijzen aan het publiek aan, zijnde mede bereid, contracten aan te gaan tot levering gedurende 1857.

(3183) ABEELEN, DENNISON & Co.

PUIKE MANILLA SIGAREN No. 2

verkrijgbaar bij

(3186) GEBR. ROSELJE & Co.

Steeds verkrijgbaar:

de alom bekende soliede **Mek- en Straatlantaarns** uit de fabriek van *L. Jaudas* te Samarang.

(3138) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Bij de Gebroeders Beynon, op het Stadhuisplein,

PAS ONTPAKT:

eene fransche factuur bestaande uit: groote en kleine spiegels en schilderijen in rijk vergulde lijsten, fraaije porceleinwerken, als: tafel- en déjeuné-serviezen, bloemvazen, beeldjes, étagère voorwerpen en prachtige presentkoppen; provisiën en dranken, als: julienne; petits pois, cêpes à l'huile, champignon, lamproies, truffels, sardijntjes salsifis, asperges, carottes au jus, celerie au jus, soorten van pates en vleesch, champagne, mousseux muscatel, mousseux non pareil, roode wijn à 4 dozijn, alsmede eau de lavende van Gosnell & Co., eau de cologne, eau de lavende ambrée, lakens, satin de laine, zijden hoeden, petten, copieer inkt, postpapier, benevens mode artikelen; voorts massief mahonyhouten spiegelkasten, bonheur du jour, secretaires, speeltafels, pianotabouretten, staande toiletspiegels, allen naar den laatsten smaak vervaardigd, en ook eenige gouden en zilveren cylinder en anker horologiën, verders eene partij fijne rhijnwijnen als scharlachberger, rhudesheimerberg, hochheimer, dochdechanay, geisenheimer, rhotenberg, steinberger cabinet, schloss, johannisberg cabinet, enz., enz., zoo ook pas ontvangen eene factuur losse brillanten en bloedcoralen. (3126)

ONTPAKT:

eene prachtige partij marmeren voorwerpen, allen echt en gegarandeerd, fraaije chinoiseriën, kinderwagens, superieure thee, etc., etc., bij

(3149) CHAMA, LAUGIER & ESMIOL.

Versch St. Nicolaas Gebak, Suikerwerk en Surprises, alsmede voorwerpen, geschikt tot cadeaux, bij

(3141) S. B. VAN KLEEFF, Rijswijk.

Toko Rijswijk.

Per laatste schepen ontvangen: Boter, Kaas, Hammen, Rookvleesch, gerookte Ribstukken, gerookte Ossenhaasjes in reuzel, Saucissons de Lyon, Hollandsche, Fransche en Engelsche Provisiën in blik, Rolpens in stopflesschen en vaatjes, silveren Bouillon Koppen en Bekers, geschikt voor cadeaux, aerohydraulique Fonteinen en Fonteinen voor salons, Eau de Cologne, merk H. S., Odeurs en andere Parfumeriën van de Société Hygiénique, Cristal- en Glaswerk, Bier, Wijn, Jenever A. V. H. en L. V. L., Cognac John Alberty en andere, Vruchten op Water en Brandewijn, benevens eene groote verscheidenheid andere artikelen.

(3151) VAN GENT & Co.

TE KOOP Een zoo goed als nieuwe Bendie met oliebussen en een goed gedresseerd hardloopend Bendiepaard met tuig etc.

Te bevragen bij den uitgever dezer Courant.

Batavia, 4 *December* 1856. (3161)

TE KOOP of TE HUUR voor *f* 160 's maands, een Huis op Noordwijk, laatst bewoond door den heer *Mr. J. Loudon.*

Te bevragen bij

H. J. VAN DER PLAS

of

(3184) TIEDEMAN & VAN KERCHEM.

Te Koop of Te Huur

Het Huis met een ruim Erf gelegen op Cramat, thans bewoond door den H. E. G. Heer *Mr. C. Visscher*, te aanvaarden met 1e Maart 1857. Te bevragen bij

(3159) S. J. VAN DER MEULEN qq.

TE HUUR met primo Januarij een aangenaam gelegen huis bij de tiende paal, boven Meester Cornelis, te bevragen bij

(3160) S. J. VAN DER MEULEN.

TE HUUR met primo Januarij, het aangenaam Huis met planken vloer, aan den nieuwen weg achter het Koningsplein.

Te bevragen bij

(3110) G. INGRAM.

Kamers te Huur,

bij

(3152) S. E. DE L., *Brandt*, Rijswijk.

Nederlandsche Staats-Loterij.

Aan belanghebbenden wordt medegedeeld, dat aan de bestellingen van Loten voor de 230ste Loterij niet is kunnen voldaan worden, zijnde de trekking reeds te ver gevorderd. In stede daarvan zal men nu Loten voor de 231ste Loterij ontvangen, die met de volgende mail gewacht worden.

(3162) H. M. VAN DORP.

Batavia, 1856.

232ste Nederlandsche Staats-Loterij.

Bestellingen voor deze Loterij, die in Maart en April plaats vindt, worden aangenomen met vooruitbetaling van *f* 85 per heel Lot, bij

(3169) H. M. VAN DORP.

Batavia, 1856.

De heer *M. Hijmans* heeft de generale procuratie van

(3177) JACOBUS HIJMANS.

Samarang, 1 *December* 1856.

Den heer *H. W. Voorneman* heeft zich van heden af willen belasten met de likwidatie mijner firma alhier.

(3175) Ph. F. VOORNEMAN.

Salatiga, *den* 1 *December* 1856.

Met referte aan bovenstaande advertentie, heeft den ondergeteekende de eer, de Debiteuren van de gelikwideerde firma *Ph. F. Voorneman* alhier, beleefdelijk uit te noodigen, hun debet binnen vier maanden te willen aanzuiveren.

(3176) H. W. VOORNEMAN.

Salatiga, 1 *December* 1856.

Mr. K. Newbolt,

DENTIST,

may be consulted on all diseases of the Teeth, or their loss supplied at moderate charges.

Address: **Hotel des Indes**, No. 9. (3174)

WERKTUIGKUNDIG-ATELIER,

van

L. JAUDAS te Samarang.

Geheel koperen **Pompen** opvoerende tot zestig voeten, (**Zuig- en Perswerk**) voor Badtoestellen, met 20 voet koperen Pijpen *f* 350.—

Zijne Pompen zijn voorzien van **zijnen naam**: en laatstelijk is een derzelve geplaatst in het Badhuis van het **HOTEL DES INDES** te Batavia.

Te Samarang zijn dezelve algemeen.

Koperen Kranen *f* $2\frac{1}{2}$ het Amst. Pond.

Koperen Pijpen boven de twintig voet tot de Pompen behoorende *f* $2\frac{1}{4}$ het Pond.

Lantaarns voor Straatverlichting en Hekpilaren, met *Argandsche Lampen*, Systheem **L. JAUDAS**, *f* 20.—

Alle fijn en grof **Koper- en IJzerwerk**, voor *Machineriën* en *Scheepswerk*, *Ornamenten*, etc.

☞ Al het werk wordt voor goed en soliede gewaarborgd. (3178)

KUNSTTANDEN.

De ondergeteekende heeft de eer het publiek van Batavia te informeren dat hij **Kunsttanden** inzet volgens eene nieuwe methode, zonder haken of veeren, zonder extractie van de wortels en zonder pijn te veroorzaken, zoowel enkele tanden als een geheel gebit. Zij gelijken zoo volkomen op natuurlijke tanden dat het onderscheid, bij het naauwkeurigst onderzoek, niet op te merken is.

Holle tanden worden hersteld door eene compositie, die dezelfde kleur heeft als de natuurlijke tanden, die spoedig hard wordt, en bijzonder voor de voortanden wordt aanbevolen.

Schoonmaken van tanden, enz. enz.

Zijn verblijf op Batavia zal van zeer korten duur zijn.

(3164) ROGERS.

Hotel des Indes.

Artificial teeth and dental Surgerie.

Mr. *M. Rogers* Surgeon dentist, Regent street London, begs to inform the residents of Batavia that he fixes artificial teeth without springs or wires, without extraction of the roots and without pain, from one to a complete set, They imitate the natural teeth so perfectly that the most minute eye connot distinguish them from the natural ones.

Decayed teeth restored with a paste which hardens in a few minutes, espicially to be recommended for the front ones, which it prevents from being filed and renders them their former colour and strenght.

Hotel des Indes.

P. S. Mr. *R's*, stay being limited to a very short time [illegible] (3165)

HET KANTOOR

van den advokaat en procureur Mr. *J. H. Hofmeijer J. Hzn.*, is verplaatst naar de Binnen-Nieuwpoort Straat bij de Heeren *Louran & van Walchren.* (3129)

J. L. ter Boekel gewezen gezagvoerder van het verongelukte schip **SARA JOHANNA**, kan Java niet verlaten, zonder hen te bedanken, die zoovéél hebben bijgedragen om de ramp hem en zijne equipage overkomen te lenigen. En plaatselijke autoriteiten en handelstand hebben daarin als gewedijverd. Hij roept hen hierbij een hartelijk vaartwel toe, hen verzoekende zijne beste wenschen voor hun aller voorspoed aan te nemen. (3179)

De ondergeteekenden zijn, door hun plotseling opgekomen vertrek naar Nederland, niet in de mogelijkheid geweest van hunne vrienden en bekenden afscheid te nemen. Hun dank betuigende voor de van zoo vele zijden ondervondene deelneming in de ziekte van den eerst ondergeteekende, roepen zij allen een hartelijk en welgemeend *vaartwel* toe.

A. VAN DER VEN.

(3182) S. VAN DER VEN.

Rauffaer.

Aan boord van het schip *Aegidia & Pauline*, ter reede Batavia, 6 Dec. 1856.

---

sloeg hij den weg in, die naar het Waschita gebergte leidde. Daar hij ten minste voor heden niets meer in het dorp te doen had, ging hij het voorbij om bij zijn bivouacvuur te slapen. Spoedig had hij eene plaats in een rotsspleet uitgekozen, in wier nabijheid de bron van eene kleine beek klaterde. Hij maakte vuur aan, wikkelde zich in zijn beerenvel, legde eenen steen onder zijn hoofd en verzonk in droomerijen, terwijl hij opzag naar de sterren.

Eene ongewone stilte heerschte in het woud; zelfs de kikvorschen kwaakten met doffe stem; men hoorde de zachte voetstappen van het buideldier, die nachtelijke beroover van de hoenderhokken in het dorp, en op grooten afstand... o! wat Benjamin de ooren spitste!

Het was een wolf, die met eentoonige stem huilde!

»Huil, huil, zooveel gij wilt, roover! sprak onze jager, maar wacht u onder het bereik van mijn geweer te komen; want heden nacht heb ik eenen vreeselijken trek naar wolfsvleesch." Bij deze woorden liet hij het hoofd op zijn hard kussen nederzinken. Een half uur bleef hij op die wijze op den loer liggen. Het gehuil kwam hoe langer hoe nader, en op eenmaal drong het als eene veelvoudige echo uit den naburigen rotsspleet. Een gansche troep wolven antwoordde op het gehuil.

Ben, die geheel waakte, greep zijn geweer; al zijn jagtlust ontbrandde.

De omstandigheden waren niet slecht; de toegangen tot de krocht lagen tamelijk open en werden door de maan verlicht; het vuur brandde slechts ten halve; de wolven en zelfs de damherten zijn overigens zoo zeer gewend aan het vuur, dat de houthakkers onderhouden, dat zij er geenszins voor vreezen. Een boom, die door eenen storm ontworteld, in het dal lag, bood Benjamin eene geschikte standplaats aan.

»Nu geldt het een van ons beiden, kameraad, sprak hij binnensmonds, terwijl hij zich achter den boom plaatste; toon mij de spits van uwen neus, en gij zult de kogels van Benjamin Holick leeren kennen."

Hij plaatste zijn geweer op den boomstam, legde aan op de plaats, vanwaar hij het dier verwachtte, en bekommerde zich weinig om den troep achter hem, daar de wolven, zoo als men weet, de gewoonte hebben, niet eer hunne verzamelplaats te verlaten, voordat zij al hunne verstrooide makkers om zich vereenigd hebben. Langen tijd wachtte Benjamin met het grootste geduld; toen nam hij een gunstig oogenblik waar, legde zijn geweer op den grond, hield de beide handen voor den mond en bootste het wolvengehuil na.

Geen antwoord. Benjamin was echter een te oude jager om zijn voordeel te laten varen, en terwijl hij zijn geweer opnam, legde hij zich achter den boom neder.

Dezen keer behoefde hij niet lang te wachten. De wolf had op zijn gehuil niet geantwoord, zeker omdat hij te digt bij den troep was, en terwijl Benjamin den adem inhield om te luisteren, deed zich een haastige maar voorzigtige stap hooren in de braambesiestruiken en op de droogе bladeren van eene boomgroep, in welker nabijheid hij zich bevond. Nog eenige stappen, en de wolf bleef staan — ging op nieuw voort, maakte weder halt — snuffelde en keerde terug, alsof hij het gevaar bemerkte of zijnen buit rook.

Uit zijne schuilplaats zag Benjamin al de bewegingen van den wolf, maar hij kon den vijand nog niet zien komen, en hij durfde zich niet verroeren, uit vrees van zich te zullen verraden. Hij hoedde zich wel nog eens te huilen; hij moest zich rustig houden en het oogenblik afwachten, dat het dier op eene door de maan verlichte plaats komen zoude.

Op eenmaal deed de troep hem het genoegen een weinig regts van zijne standplaats te huilen. De wolf hield het geraden tusschen eenige boomen te sluipen, wier schaduw den jager hinderde de plaats te zien, waar hij treffen wilde.... en toch drukte hij los en zag iets vallen... het was de wolf.

»Ha, ha, spitsboef, ik heb het u wel gezegd, dat ik u niet missen zoude!" zeide hij binnensmonds, terwijl hij als een echt jager zijn geweer op nieuw laadde,

---

vorens hij zich van de plaats begaf, waar hij den wolf in het visier genomen had. Toen hij dat gedaan had, snelde hij naar de boomen en zag eenen buitengewoon grooten zwarten wolf liggen, met eene witte vlek, in den vorm van een hart op de borst.

»De kogel is hem zeker door den kop gegaan, want hij maakt niet de minste poging om zich op te rigten, zeide Ben bij zich zelven, terwijl hij zich over het dier boog, ten einde het spoor van den kogel te zoeken."

Met de hand streek hij over den kop des wolfs heen en weder, maar hij kon geene wond vinden; de spieren waren niet slap als gewoonlijk, en bij den maneschijn zijne hand beziende, vond hij geen spoor van bloed.

»Dat is een merkwaardig schot, sprak de jager, maar wat doet het er toe waar het dier getroffen is; in alle gevallen is hij er geweest. Hola, hei! riep hij echter in hetzelfde oogenblik; wil de booswicht weder levend worden?"

Ben zag dat de wolf zich bewoog, den kop schudde en zich op de voorpooten zette. [1])

[1]) Deze werking van eenen kogel, die den halswervel schramt, is den amerikaanschen jagers bekend, want zij hebben haar den naam van crease gegeven. De kogel beschadigt eenuwen noch spieren, verdooft echter het dier, dat als dood nedervalt maar spoedig weder bijkomt en tracht te vlugten of zich te verdedigen. Dit schot is intusschen eene groote zeldzaamheid.

Benjamin kende het jagersvak te goed om zich door deze beweging te laten verrassen. Nadat hij instinktmatig de tromp van zijn geweer aan het oor van den wolf gebragt had, wierp hij het weg, om zich zonder vrees op het dier te werpen.

»Ei, ei, schelm! zeide Benjamin, en terwijl hij met de volle kracht zijner vuisten op den wolf lossloeg, die zich onder hem rondwentelde en kromde, vervolgde hij: Hoe, al heb ik u slechts geschrampt, toch zult gij mij niet ontkomen, vriendje, gij moogt beginnen wat ge wilt, als gij ten minste niet uit uw vel springt."

Toen de wolf nu geheel tot zich zelven gekomen was en zich van zijn gevaar bewust werd, trachtte hij zich tegen zijnen overwinnaar te keeren en had volgaarne naar hem gebeten en hem met zijne klauwen verbrijzeld, om zijne vrijheid te herkrijgen. Ben omstrengelde hem alsof zijne armen ijzeren ringen geweest waren, en onder den druk van dit stevige ligchaam gevoelde het dier, door zijne eigene inspanning uitgeput, zich zoo benauwd, dat hij den strijd niet kon voortzetten. Hij bood alzoo niet den minsten tegenstand.

Maar wat nu met den gevangene te doen? Zoude hij hem dooden? dat ware het werk van een oogenblik geweest, want Ben had een jagtmes in zijnen gordel. De dood van den wolf ware echter ook de dood zijner liefste hoop geweest. Hij had nu eenmaal eenen levenden wolf in zijne magt... liever wilde hij sterven dan nog eenmaal zijn geluk op het spel zetten. Ongelukkig had hij niet een enkelen riem of touw bij zich om het beest te binden... verder niets dan zijnen gordel, en, al had hij hem willen binden, zoo zou die poging waarschijnlijk op eenen nieuwen strijd uitgeloopen zijn, die slecht had kunnen eindigen, als de wolf zich losrukte of hij verpligt ware hem te verminken, om hem onschadelijk te maken. Ben besloot alzoo, den wolf op zijne schouders het dorp binnen te dragen.

»Die zaak is mogelijk, zeide hij bij zich zelven, het is slechts een half uur. Ik heb dikwijls voor mijn genoegen eenen reebok zoo ver gedragen, die nog zwaarder woog; het is tijd een besluit te nemen, spitsboef, het is hier te doen om mijn geluk... Gij zult mij vergunnen dat ik eerst om mij zelven denk."

(*Wordt vervolgd.*)

Cirque Européën.

Au Tanah Lapang auprès de la Ville.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Lundi, le 8 Decembre 1856.

Pour la Cloture définitive.

GRANDE REPRESENTATION

On commencera à 8 heures du soir.

(3188)

Een nieuw assortiment

Palissanderhouten en Vergulde SCHILDERIJ LIJSTEN,

van 40 Cents per voet en hooger, in verschillende dimensiën, met glas en toebehooren, volgens voorhanden modellen, bij

(3191) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Miniatuur Etagères

zeer elegant van Palijsander- en Ebbenhout, porseleinen Pomp-Inktkokers, Engelsche Bureau-Inktkokers, Amerikaansche Drapers-Inkstands.

Ontvangen bij

(3190) VAN HAREN NOMAN, & KOLFF.

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengemeld Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het eerste halfjaar 1857 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor **Franco** toe te zenden, ten einde geene vertraging in de ontvangst te ondervinden en de Uitgever in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het eerste halfjaar:

voor Batavia	*f* 12.50,
» Java	» 15.—.
» de Buitenbezittingen	» 17.50.
» Nederland	» 22.50.

Brieven *franco* aan

den Administrateur van dat Blad,

(3132) H. M. VAN DORP.

☞ De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij *van Haren Noman, Kolff & Co.* te Samarang en *E. Fuhri & Co.* te Soerabaya.

VERTREKKENDE PERSONEN.

George James Hofland en *Familie* verlaten Java.
(3112)

Mr. H. W. Du Perron. (3157)

Het vertrek der stoomboot **LANGAN LAMONGAN** is bepaald als volgt:

Van Batavia naar Samarang

den 5, 15 en 25 van iedere maand.

Van Samarang naar Batavia

den 10, 20 en 30 van iedere maand.

Adres

(3170) MACLAINE, WATSON & Co.

Het vertrek van het stoomschip **PALEMBANG**, kapt. **Rooseboom** is over de maand December geregeld als volgt:

Dingsdag	9 Dec.	van Soerabaya	»	Samarang.
Donderdag	11 »	» Samarang	»	Batavia.
Zondag	14 »	» Batavia	»	Samarang.
Dingsdag	16 »	» Samarang	»	Soerabaya.
Vrijdag	19 »	» Soerabaya	»	Samarang.
Zondag	21 »	» Samarang	»	Batavia.

Voor nadere informatiën adresseere men zich aan

(3195) W. CORES DE VRIES.

29 November 1856.

Naar Borneo's Westkust

zal het stoomschip **MACASSAR** op den 10den dezer vertrekken.

Voor vracht en passage adresseere men zich aan

(3192) W. CORES DE VRIES.

Batavia, *6 December 1856.*

Naar Singapore over Muntok en Riouw.

Het stoomschip **Koningin der Nederlanden** vertrekt op den 11 dezer, 's morgens ten 8 ure.

Voor nadere inlichtingen vervoege men zich ten kantore der N. I. Stoomboot-Maatschappij.

(3114) MACLAINE, WATSON & Co.

Batavia, *2 December 1856.* *Directeuren.*

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het extra snelzeilend en tot den overvoer van passagiers bijzonder goed ingerigt Nederl. Barkschip

MARIA ELIZA,

Kapt. **van der Putte.**

Genoemden bodem voert een geëxamineerd doctor en zal in de laatste helft der maand December van hier vertrekken.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te vervoegen bij

E. MOORMANN & Co., te Batavia.
C. DAMNITZ & Co., te Samarang.
(3171) P. KERVEL & Co., te Soerabaya.

Voor Passage naar Nederland

wordt aangeboden het Ned. barkschip **CLIO**, kapt. **J. O. Wijnmalen**, hebbende uitmuntende inrigtingen tot overvoer van passagiers.

Genoemd schip zal tegen medio December de reis naar Nederland aanvaarden.

Adres bij den Gezagvoerder Hotel der Nederlanden en alhier bij de Agenten

(3180) HAAGER & SCHUURMAN.

Voor Passage naar Nederland.

Wordt aangeboden het daartoe uitmuntend ingerigt Nederlandsche Barkschip **JACOBUS**, kapitein **J. J. van Loon**, het vertrek van *hier* einde dezer maand zullende plaats hebben.

Adres den Gezagvoerder voornoemd in het Marine Hotel en de Agenten

(3158) TIEDEMAN & VAN DER BURG.

Batavia, *5 December 1856.*

Passage naar Rotterdam

met het snelzeilend schip **EUROPA**, kapitein **H. Poort**, voerende een geëxamineerd Geneesheer en eene melk gevende Koe, en bijzonder goed ingerigt voor den Overvoer van passagiers om omstreeks de helft van de maand Februarij 1857 van hier te vertrekken, te bevragen bij

(3156) REYNST & VINJU.

Aangeboden

ter bevrachting voor eene reis *ten Oosten van de Kaap de Goede Hoop*, de Nederl. schoenerbrik **DE AREND**, kapt. **H. Hus**, groot 131 gemeten lasten. Adres bij

(3155) DüMMLER & Co.

Voor Passage naar Nederland

wordt aangeboden, het Snelzeilend en voor den overvoer van passagiers zeer goed ingerigt nederl. schip **CONSTANTIA**, kapt. **E. Vonck**, hebbende een geëxamineerd doctor aan boord.

Deze bodem zal in de laatste helft dezer maand van Soerabaya door Straat Balie naar Rotterdam vertrekken; voor informatiën adresseere men zich te Soerabaya bij den gezagvoerder en alhier bij de agenten

(3153) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

Batavia, *3 December 1856.*

BATAVIA.

Heden morgen is Zijne Excellentie de gouverneur-generaal met gevolg van Buitenzorg alhier aangekomen.

— In den avond van den 3den dezer, ongeveer ten 10 ure, heeft de Inlander Nantaka, dienstbaar in de vleeschhouwerij op Noordwijk, digt bij de sluisbrug, zich in den koestal, door ophanging aan een dwarsbalk, van het leven beroofd. Hij was een man van middelbare jaren, had vrouw en kind, waarmede hij in vrede leefde, zoodat men niet weet wat hem tot dien zelfmoord bewogen heeft.

— Men meldt ons van Tjiandjoer, dd. 2 December: De javaansche doctor te Tjiandjoer, Radhen Prawira Brata, werd onlangs naar het, aan de Zuidkust gelegen, district Tjidammer gezonden, om der bevolking aldaar, welke aan de cholera leed, geneeskundige hulp toe te dienen.

Op zijne reize derwaarts, te paard, door een bosch rijdende, werd dit beest onverhoeds door eenen koningstijger besprongen, aan de keel gepakt en in het bosch gesleept. De berijder, in den hoogsten graad verschrikt, liet zich in een ravijn, ter zijde van den weg, vallen, en bezeerde zich daarbij vrij ernstig aan de hand.

— Men schrijft ons van Samarang, dd. 3 Dec.

Verschafte het den leden der Samarangsche schutterij groote vreugde, toen hun, door den zoo zeer geachten en door allen beminden heer Potter, resident ter dezer plaatse, voor het front des bataillons, in den namiddag van den 13den November jl., 's gouvernements besluit werd voorgelezen, waarbij Z. Exc. de gouverneur-generaal deszelfs hooge tevredenheid over dit corps te kennen gaf, met niet minder welgevallen werd het berigt der benoeming tot luitenant-kolonel van den majoor H. F. Morbotter, hun commandant, door Samarangsch gewapende burgermagt ontvangen, als daarin ziende een tweede bewijs van 's gouvernements hooge goedkeuring.

De luitenant-kolonel Morbotter heeft, gedurende den tijd, dat hij het bevel over de schutterij ter dezer plaatse voerde, in de uitoefening zijner zoo moeijelijke betrekking, getoond groote menschenkennis te bezitten. Veel goeds is onder zijn commandement tot stand gekomen, en het Samarangsch publiek heeft het aan zijne bemoeijing te danken, dat het stille der plaats nu wordt vervrolijkt door een staf-muzijk, die onder de leiding va den heer J. B. Vrugtman, spoedig belooft te kunne wedijveren met het gunstigst bekend muzijk-corps i Indië.

Velen met ons zullen voorzeker wenschen, dat d heer Morbotter nog langen tijd aan ons hoofd zal staan Wij schrijven dit niet uit pure beleefdheid; neen, wi zeggen de waarheid: eere, die eere toekomt!

Trotsch mag de luitenant-kolonel Morbotter weze het bevel te voeren over een bataillon schutterij, dat bij besluit van den commissaris-generaal, dd. 29 Me 1827, No. 20, de vergunning verkreeg, een vaandel t mogen voeren, en wel tot belooning voor de vele e gewigtige diensten, in die donkere tijden, door hetzelve aan den lande bewezen, en, ofschoon er nog slecht weinige mannen van die dagen meer dienende zijn, gelooven wij toch te kunnen verzekeren, dat de Samarangsche schutterij, in tijden van nood, het voetspoor zal volgen hunner voorgangers, en even als di braven, die als vrijwilligers, in September 1825 naar Godong Damak tegen den vijand te velde trokken, waarvan er zoo weinigen terug kwamen en thans no maar enkelen van in leven zijn, maar wier daden staan opgeteekend in de geschiedrollen van Java, zullen toonen, dat zij niet alleen hunne haardsteden, maar ook de eer der Nederlandsche wapenen in den krijg weten te handhaven.

In den namiddag van den 29sten dezer, ten $5^{1}/_{2}$ ure, gaf het muzijk-corps der schutterij hunnen commandant eene serenade, en vereenigden zich de officieren, om hunnen bevelhebber met diens bevordering te complimenteren. Voor die gelegenheid was door den kapelmeester Vrugtman eene eere-marsch gecomponeerd, die getuigde van de kunde van dien bekenden musicus.

De hevige regen verhinderde echter dien vorm aan het bezoek te geven, welken men zich had voorgesteld. De komst van het corps officieren was echter welgemeend en de ontvangst hartelijk, en al moge de heer Morbotter, onder het spelen der muzijk, met trotschheid gedacht hebben aan de eer, hem door het gouvernement bewezen, niet minder gevoelig, hopen wij, zal hij geweest zijn voor het bewijs van achting en sympathie, hem door zijne inferieure officieren, echter zijne medeburgers, zoo openlijk toegebragt.

☞ Zoo even ontvangen wij de China mail van 20 November, waaruit wij ons haasten het volgende mede te deelen:

Het voornaamste, dat deze week voorviel, is de aankomst van het escader der Vereenigde Staten, ten gevolge van een onverdedigbaren aanval op eenige zeeofficieren en particulieren, door de bezetting van de Barrier forten. Deze aanval zal de Amerikanen, zeer tegen hunnen wil, in een twist met de Chinezen wikkelen.

Omtrent de verrigtingen van admiraal Seymour vernemen wij het volgende:

Na de inname van de Bogue forten, bleven de *Calcutta* en *Nankin* achter, om ze te doen springen. He fort te Ty-Cock-tow, op de *Hornet* gevuurd hebbende werd den 16den November door kapitein Stewart, bevelhebber van dat vaartuig, genomen.

Vroeg in den morgen van Zaturdag, werden de stoombooten door eenige oorlogsjonken bestookt, die zich echter vervolgd, ziende snel verwijderden. Ook uit het fort Samoen werden de stoombooten beschoten en verschillende schoten reikten tot aan de factorijen, zonder echter schade toe te brengen.

Eenige artillerie werd gezonden, om het fort te vernielen en de bezetting vlugtte, nadat de *Sampson* eenige bommen tusschen de huizen gezonden had. Een bom kwam in het hospitaal van Dr. Hobson te regt en moet veel schade hebben aangerigt, daar dat gebouw met Chinezen was opgevuld en er een vreeselijk gegil na de ontbranding uit opging.

Kapitein Cowper van de koninklijke genie heeft zich bezig gehouden, om maatregelen tot de verdediging der Factorijen te nemen. Naar men wil, worden in de *Barracouta* kettingen gezonden, om over de rivier gespannen te worden, ten einde branders te keeren.

Wij vernemen op dit oogenblik, dat gisteren midda brieven van den Gouverneur Yeh voor Sir John Bowrin en Dr. Parker ontvangen zijn, van wier inhoud echte niets is uitgelekt.

☞ In de Bombay Gazette Extraordinary van 17 October lezen wij:

Bureau van de Bombay Courant.

Vrijdag, 17 October 1856.

12 ure des middags.

De Poona Observer Extra bevat gewigtige berigten nopens de expeditie naar Persie.

»Ingevolge gisteren avond uit Bombay, per electrischen telegraaf, ontvangen instructien, werd plotseling de last uitgevaardigd tot het onmiddelijk oprukken van de 1ste compagnie van het 1ste bataillon Europesche artillerie en de reserven, die den vorigen dag van Ahmednuggur waren aangekomen, en die gevolgelijk uit Poona, in den vroegen morgen, naar Oolwa vertrokken, ten einde zich bij de naar de Perzische Golf vertrekkende magt te voegen. Deze compagnie, met ligte veldbatterijen (zes 1 ponders) bestaat uit 166 man en drijvers en 250 paarden, onder bevel van kapitein Hatch.

Het escadron der ongerelde cavallerie van Poona, onder commando van Majoor Tapp, zal den 18den dezer Seroor verlaten. Een expresse heeft deswegens dien hoofdofficier stellige bevelen gebragt.

Het 4de regiment scherpschutters, onder kolonel Honner, heeft in last, Zaturdag morgen van Poona naar het Presidentschap op te rukken. Zij zullen van Campoolee per spoorweg derwaarts worden vervoerd.

Twee compagnien sappeurs en mineurs zullen mede Zaturdag of aanstaanden Maandag uit Poona vertrekken terwijl de rijdende artillerie van kapitein Blake morgen ochtend marcheren zal.

De bevelen tot deze bewegingen werden gisteren avon om 10 ure gegeven, op de ontvangst van electrisch telegraphische depêches,

De troepen, welke zich aan de expeditie zullen aan sluiten, waren eenige dagen geleden geheel uitgerust en gereed elk oogenblik op te trekken. De geestdri der troepen was zeer opgewekt en allen waren verheu over het vooruitzigt van dezen aanstaanden winte veldtogt.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 6 December 1856, No. 98.

Zoo even ontvangen wij een berigt, dat de magt, welke, uit het presidentschap Bombay alleen, naar Perzie wordt gezonden, tot een getal van 5000—15000 manschappen zal wor[illegible]gevoerd.

Men [illegible]t de last tot deze troepenbewegingen een gevolg is van de instructien, welke het Bombaysche Gouvernement, met den electrischen telegraaf, van Lord Canning ontvangen heeft, en dat het Indisch bestuur de stellige bevelen tot het oprukken van het leger, met de laatste overlandmail, uit het moederland heeft bekomen. Het zoude dus blijken, dat het berigt van de oorlogsverklaring tegen Persie, door tusschenkomst van onzen ambassadeur te Constantinopel, gezonden was. Bevreemdend is het echter, dat het Bombaysche bestuur geene duplicaten van deze depêches, al ware het slechts beleefdheidshalve, ontvangen heeft.''

NEDERLAND.

Ossendrecht, 9 Sept. De zooveel gerucht gemaakt hebbende processie van hier naar Berendrecht zoude gisteren wederom plaats hebben. Reeds waren de met kruisen en banieren voorafgegane processiegangers uit de kerk getreden, makende al zingende eenen omgang rondom dezelve, toen de officier van justitie, vergezeld van den luitenant der marechaussée van Brade en eenige manschappen van dat wapen te paard de processie aan den ingang van het hek staande hield. De sommatie van den officier heeft het gevolg gehad, dat de processiemeesters D. en v. M. afgezien hebben, om onder die omstandigheden hun plan te volvoeren en met de insignien op karren geladen, zijn zij naar de grenzen getogen en hebben zich daar in optogt geplaatst. Men verneemt, dat die processiemeesters zich hierover tot de hooge regering zullen wenden.

Breda, 10 Sept. Gisteren voormiddag, omstreeks 11½ ure, heeft P. de C., oud 17 jaren, wonende te Prinsenhage, na zijn middagmaal aldaar gebruikt te hebben, zich door ophanging van het leven beroofd. Men kan geenszins nagaan, welke de redenen van dezen zelfmoord, op zoo jeugdigen leeftijd begaan, kunnen zijn, te meer, daar de overledene een braaf, oppassend en geacht jongeling was.

Amsterdam, 16 Sept. Het bezoek van den (incognito reizenden) Prins van Oranje in Schotland is door een incident gekenmerkt geworden, hetwelk te Stirling een geruimen tijd het onderwerp der gesprekken heeft uitgemaakt. De Prins en zijn gevolg wachtteden op de aankomst van den naar Edinburg bestemden spoortrein. Zoodra deze verscheen, spoedde Z. K. H. zich naar een wagon der eerste klasse en wilde daarin plaats nemen, ~~toen hij door een bereids daar gezeten Heer beleefdelijk werd verwittigd, dat hij het rijtuig geheel voor zich~~ had gehuurd. De Prins van Oranje nam daarop plaats in een anderen wagon. De Heer, die in het afgehuurde rijtuig was gezeten, bleek later te zijn Z. K. H. de hertog van Cambridge, opperbevelhebber van het Engelsche leger.

— Uit vertrouwde berigten uit Demerary blijkt, dat de negerbevolking aldaar hare ontwerpen van verwoesting op eene uitgebreide schaal voortzet, en den eersten dag der maand Augustus, den verjaardag der vrijverklaring, had bestemd voor een bloedigen feestdag, op welken eerst de blanke Portugezen en daarna de ingezetenen de slagtoffers zouden zijn geweest, maar dat zij zich in hunne dronkenschap hebben verraden en hun ontwerp hebben opgegeven. Dit wordt evenwel alleen als een uitstel beschouwd, zoodat de kolonisten in voortdurende onrust, ten aanzien hunner personen en eigendommen, verkeeren. Het kan (aldus wordt van daar geschreven) tot een waarschuwend voorbeeld strekken voor Nederland, alwaar thans de wijze der emancipatie ernstig wordt overwogen. Sedert bijna zeventien jaren genieten de negers in Demeray hunne vrijheid, met godsdienstig onderwijs, maar twee derden hunner brengen den tijd in werkeloosheid en ledigheid door, zijn onvergenoegd over hun eigen lot, verbitterd tegen de werkzame emigranten, die de kolonie voor haren geheelen ondergang hebben behoed, verbitterd tegen de werklooze r. k. Portugezen, welke zij willen uitplunderen en reeds deerlijk hebben benadeeld, zoodat de regering ruim een half millioen gulden schadevergoeding heeft moeten uitbetalen.

Steenwijk, 16 Sept. De zeventienjarige zoon van den alhier wonenden slager S. T. de Leeuw, zich gisteren in den vroegen morgen, met nagenoeg ƒ 2000 aan geld naar Oldemarkt begevende, werd, op halfweg bij het dennebosch, onverhoeds door een lang manspersoon aangegrepen en plat op den grond geworpen, met de bedreiging hem te zullen ombrengen, indien hij zijn geld niet goedwillig overgaf. De welberaden jongeling antwoordde zijnen aanrander, die hem vijf sneden met zijn mes in den jas gaf: »Ik ben in uwe magt, laat mij maar opstaan en ik zal u mijn geld ter hand stellen.'' De aanrander, op zijne grootere ligchaamskrachten vertrouwende en zich van zijnen buit zeker wanende, voldoet aan het verzoek van den jongeling; doch zoodra deze weder op de been was bragt hij den aanrander een geweldigen slag met zijnen stok toe, en redde zijn persoon en zijn geld uit de handen van den booswicht. De justitie doet naauwkeurig onderzoek.

Harlingen, 16 Sept. Heden morgen werd de justitiedienaar H. Vermeulen aangeroepen door eene vrouw, welke met de duidelijkste teekenen van groote ontsteltenis vraagde: »of men as je blieft dien man wel mogt afsnijden, welke zich had verhangen.'' Dadelijk mede gaande zag hij eene menigte menschen verzameld om de deur van zekere R. K.; binnengekomen, bevond V. dan gemelde R. K. zich werkelijk door ophanging van het leven had beroofd, en vernam dat hij reeds een half uur dood was. Niet alleen was de zaamgevloeide volkshoop in het dwaze begrip, dat men een opgehangene zonder specialen last van de politie niet mag afsnijden, ook de vrouw des overledenen had met de ergerlijkste koelbloedigheid gezegd: »hij is nu al goed dood, laat hem maar hangen tot de politie komt.'' Huiselijke oneenigheid wordt opgegeven als vermoedelijke oorzaak van dit geval. Zou er dan eindelijk niet eens een middel kunnen worden bedacht, om voor goed een volksvooroordeel te genezen, dat zeker reeds menigeen het leven gekost heeft?

ENGELAND.

Londen, 8 Sept. Van regeringswege is bekend gemaakt, dat zij voornemens is, in de St. Pauls kerk een gedenkteeken ter eere van den hertog van Wellington op te rigten, met welk doel de kunstenaars van alle landen worden uitgenoodigd tot het inzenden van schetsen.

Londen, 8 Sept. De *Morning Chronicle* waarschuwt de engelsche natie tegen het gevaar van het slagtoffer te worden eener oorlogspartij *à tout prix*, waarvan lord Palmerston het wettige hoofd is. De pogingen van deze partij worden echter door de staatslieden van andere landen ten volle doorgrond en naar waarde geschat, ofschoon de slagtoffers menigvuldig zijn. »Wij zijn — zoo spreekt de *M. Chr.* verder — een paar jaar geleden opgewonden tot het koesteren van een woesten haat tegen eene natie, die dagelijks meer en meer blijkt betere gevoelens te verdienen. Engeland heeft het voorbeeld gegeven van handelsvrijheid, en dit werd toen door maatregelen in den tegenovergestelden zin beantwoord. Thans is het oogenblik gekomen dat Frankrijk en Rusland zich genegen toonen, het aangegeven spoor te volgen. Laat ons alzoo niet de hoop op eene schoone toekomst vergallen door een stelsel van loutere verbittering en beleediging, hetzij door staatslieden of door dagbladschrijvers toegepast.''

Londen, 9 Sept. Op den naauwelijks tot rust gekomen strijd over het geven van zondags-muziek in de Parken dezer hoofdstad, is nu die over het aldaar prediken in de open lucht gevolgd. Verscheidene geestelijken der gevestigde kerk en leeraars der Dissenters hadden reeds een geregeld plan tot het houden van leerredenen in Victoriapark des Zondags gevormd, toen de minister sir B. Hall een verbod tegen het prediken in de parken uitvaardigde, daartoe te meer genoopt na de godslasterlijke taal, gisteren voor veertien dagen, door iemand, die zich als prediker had opgeworpen, in genoemd park geuit. Dit verbod heeft den Eerw. Duncan Loug, een van de geestelijken der St Paulskerk, niet belet, gisteren voor eene vergadering van ruim twee duizend menschen in de open lucht te prediken, waarbij hij volkomen in zijn regt was, naardien hij het op het terrein van bisschop Bonner deed, die zijne toestemming daartoe verleend heeft, en dat wel aan Victoriapark grenst, maar als bijzonder eigendom niet onder het toezigt van den commissaris voor de openbare werken staat.

Londen 10 Sept. H. M. heeft bevolen, dat de weduwen van de in den jongsten oorlog omgekomene schouts-bij-nacht, A. L. Corry en E. Boxer, alsmede van de generaals J. B. Estcourt, W. B. Tylden, H. W. Adams en T. D. Strangways, dezelfde titels en regten zullen behouden, welke hunne echtgenooten zouden deelachtig zijn geweest, indien zij in leven waren gebleven.

— De bevolking van Ierland, welke op 30 Maart 1851 een zielental van 6,552, 385 vertoonde, was op 1 Jan. verminderd tot 6,077, 283; emigratie wordt als oorzaak dezer afneming opgegeven.

— Het grootste feestmaal, immer in Engeland gegeven, was dat, hetwelk lord Romney aan de kentsche vrijwilligers gaf op 1 Augustus 1799. Het getal manschappen beliep 6503. Op tafel waren 60 lammeren, 200 schotels gebraden ossenvleesch, 700 hoenders, 220 vleeschpastijen, 300 hammen, 300 tongen, 220 vruchttaarten, 220 schotels gekookt ossenvleesch en 220 stukken kalfsvleesch. Er werden 7 pijpen en 16 okshoofden portwijn afgetapt, benevens even zoo veel van verschillende biersoorten De tafels, 91 in getal, besloegen 7½ eng. mijlen lengte en kostten alleen £ 1500 (ƒ 18,000.)

Londen, 11 Sept. De bepalingen, die sedert eenigen tijd gemaakt zijn, om het Engelsch leger op den voet van vrede te brengen, zullen met 1 Oct. aanst. in werking komen. Omtrent de nieuwe organisatie van het leger worden door de *Globe* eenige bijzonderheden medegedeeld, die bewijzen, dat het gouvernement zich de harde lessen der ondervinding wil ten nutte maken en zijne landmagt niet weder tot den toestand wil laten vervallen, waarin zij, bij het uitbreken van den afgeloopen oorlog, bevonden werd. De 49 bataillons, die in de Krim gediend hebben, zijn thans elk 1500 à 1600 man sterk; zij zullen met 1 Oct. tot de sterkte van 1100 manschappen en onder-officieren gebragt worden. Buitendien zijn er 33 bataljons infanterie, die niet in de Krim gediend hebben. Alzoo zal (ongerekend het in Oost-Indië dienstdoende leger) de Britsche infanterie binnenslands en in de kolonien bestaan uit 82 bataljons, ieder omstreeks 1100 man sterk, benevens een regiment, hetwelk vooreerst, als een reserve-regiment, 1200 soldaten sterk zal blijven. Al de regimenten, met uitzondering van zes buitenlands dienst doende, zullen in dienst-compagnien en depôt-compagnien verdeeld worden. De eerstgemelde zullen op de sterkte worden gehouden van 8 compagnien of 800 soldaten (de onderofficieren niet medegerekend), welke in den regel al de officieren voor de dienst te velde bij zich zullen hebben. Zij zullen in brigaden en divisien, zoo veel mogelijk bijeen gehouden worden; en deze troepen zullen tot taak hebben, de pligten van een te velde zijnd leger te vervullen, onder leiding en toezigt van die hoofdofficieren, onder wier bevel zij zouden staan, indien zij weder tegen eenen vijand uitrukken moesten. Zij zullen, gedurende het grootste deel des jaars, geoefend worden in manoeuvres van divisien en brigaden, in het aanvallen en verdedigen van vestingwerken, in het zamenwerken met de artillerie en cavallerie. Dit is reeds begonnen: in het kamp van Aldershott worden elken Dingsdag en Vrijdag door de garde, de jagers en andere regimenten spiegelgevechten gehouden. Tevens worden de manschappen in het gebruik van het verbeterde schietgeweer geoefend. Indien het onder dit nieuwe stelsel, zegt de *Globe*, noodig mogt worden in eenige weinige uren tijds een leger van onze kusten uit te zenden, dan zal men niet anders behoeven te doen dan de divisie van den generaal Knollys, bij voorbeeld, of de brigade van den generaal Spencer uit het kamp van Aldershott te ontbieden, en onverwijld zal de divisie gereed zijn om scheep te gaan, met al hare officieren van den staf en van de regimenten, met hare artillerie en vervoermiddelen, alles aan onderlinge zamenwerking gewend, en in zoo bruikbaren staat als een leger elders dan op het oorlogsveld worden kan. Ook de cavallerie zal eene nieuwe organisatie bekomen.

BELGIE.

Brussel, 9 September. Sedert dat O'Donnell in Julij ll. een vrij slecht namaaksel van den coup d'état van 2 December heeft geleverd, gelooft die eerste minister van Spanje ongetwijfeld, dat het voor hem een gebiedende pligt is, in alles het Fransche bewind na te bootsen of liever na te apen. Van dit standpunt uitgaande kon maarschalk O'Donnell niet nalaten op zijne beurt eene poging te doen tegen de belgische pers, in navolging van hetgeen door graaf Walewski was verrigt. Hij heeft zich bitter beklaagd over de beschouwingen en oordeelvellingen in verscheidene onzer bladen en met name in de *Indépendance belge* voorkomende. Onze minister van buitenlandsche zaken heeft natuurlijk hetzelfde antwoord gegeven, dat vroeger het cabinet der Tuilerien van hem ontving, namelijk dat ieder hoofd van een buitenlandsche regering, dat zich, door de belgische dagbladen gehoond, beleedigd of gelasterd acht, zoo goed als ieder bijzonder persoon van de regtbanken in Belgie regt kan eischen, doch dat het belgische bewind zich hierin niet heeft te mengen, daar het geenerlei bevelen aan de in het land verschijnende bladen kan geven. Naar het schijnt hebben de heeren O'Donnell c. s. het niet geraden geoordeeld den hun aangewezen weg in te slaan, daar zij welligt zeer ongaarne hunne handelingen zouden zien besproken en gewaardeerd bij de debatten eener openbare teregtzitting van het hof van assises. Om echter wat te doen, hebben zij hunne vrienden en partijgenooten weten te overreden, de aan het Spaansche cabinet vijandig aangeduide bladen aanhoudend lastig te vallen met brieven van beklag. Zoo hebt gij zeker, eenige dagen geleden, de kolommen van de *Indépendance belge* gevuld gezien met lange brieven van de hertogen van Alba en van Medina-Celi; eergisteren was het de beurt van maarschalk Concha, markies del Duero, die, ter zake van een diefstal, door den Madridschen correspondent van genoemd blad aan een hoofd-officier des spaanschen legers toegedicht, een zeer uitvoerigen brief schreef aan de *Indépendance belge*, waarin, op een zeer onhandige wijze en zonder eenige aanleiding, eene poging wordt gedaan om de staatsgreep van 15 Julij te wettigen. De maarschalk bedreigt dat blad met een geregtelijke vervolging, doch die bedreiging is in zulke bewoordingen vervat, dat zij niet als ernstig is aan te nemen. Tevens weigert het *Journal de Madrid* in eene polemiek te treden met een blad, welks correspondenten te Parijs voor de regtbank van correctionnele policie hebben te regt gestaan. Overigens zijn, wat dit laatste punt betreft, onze clericale bladen de Spaansche pers voor geweest, daar zij, bij elken politieken aanval der *Indépendance*, haar, in plaats van antwoord, verwijten het blad van Jules Lecomte te zijn. Deze handelwijze heeft de *Indépendance* eindelijk het geduld doen verliezen, en na tot dusverre over die beruchte zaak een volstrekt zwijgen te hebben bewaard, verklaarde zij voor eenige dagen, dat de persoon, waarop hare tegenstanders doelen (het blad vermeed dus het noemen van Jules Lecomte) nooit eenig deel in den eigendom van het blad gehad en het nog niet heeft. Wat Lecomtes deelneming aan de redactie betreft, hiervan wordt in het artikel geen woord gerept, men mag dus vooronderstellen, dat Lecomte bij voortduring voor het blad werkzaam blijft, met welken medearbeider ik de *Indépendance* geen geluk kan wenschen, daar hij aan hare vijanden reeds wapens in de hand heeft gegeven en hun er stellig nog meer zal verschaffen.

Brussel, 15 September. Hetgeen door een der dagbladen van Gent is medegedeeld aangaande het bestaan van eene pauselijke verklaring of brève, waarin de universiteit daar ter stede wordt aangewezen als eene instelling, die door de Katholijken niet behoort te worden bezocht, heeft allerwege opzien verwekt. Het erkende orgaan van den bisschop van Gent, *Le bien Public*, is, eenige dagen geleden, tegen deze mededeeling opgekomen op eene wijze, waaruit ten duidelijkste bleek, dat inderdaad eene verklaring in dien zin van wege de pauselijke regering was afgelegd. *l'Emancipation* zeide, dat hetgeen omtrent de pauselijke brève is berigt, allezins overdreven is; dat in die verklaring de zaak van het hooger onderwijs in het algemeen is behandeld, en dat in geenen deele uitsluitend de rigting der hoogeschool te Gent het onderwerp derzelve uitmaakt; dat de pauselijke acte alzoo eene veel meer uitgebreide strekking heeft, dan men aanvankelijk aan dezelve schijnt te hebben toegekend. Thans is ook een herderlijke brief van den bisschop van Gent bekend gemaakt, welke gerigt is tegen het openbaar onderwijs in het algemeen en tegen de universiteit van Gent in het bijzonder. De taal van den bisschop is hevig en te meer daar zij ondersteuning vindt in de bepaalde goedkeuring van den Paus, waarvan de woorden textueel in den brief zijn opgenomen. In het mandement wordt den ouders wel aangeraden, hunne zonen van de gentsche universiteit te verwijderen, doch dit is niet het interdict, waarmede men had gezegd, dat de gentsche en andere belgische hoogescholen zouden zijn bedreigd. Het is evenwel mogelijk, dat de paus uit aanmerking van de botsingen, welke daardoor in België konden ontstaan, het interdict slechts heeft uitgesteld, en dat de herderlijke brief van den gentschen bisschop als een voorlooper daarvan is te beschouwen.

FRANKRIJK.

Parijs, 9 Sept. Uit een rapport, betreffende den toestand der kolonie la Réunion, blijkt, dat sedert de emancipatie der slaven en ten gevolge van het vermeerderd aantal vrije arbeiders, het getal hectares grond, dat in cultuur gebragt is, bijna verdubbeld is. De opbrengst der cultures, welke in 1847, voor de emancipatie 12,517,551 frs. bedroeg, beloopt thans 22,756,746, frs.

Parijs, 9 Sept. Een ten jare 1855, door zekeren Louis Couture, aan den senaat ingezonden petitie tot wederinvoering van het afgeschafte woord *onderdaan*, is voor de opening der algemeene raden aan deze ligchamen toegezonden, terwijl een geleidende brief hen uitnoodigde, hunne wenschen desbetreffende te uiten. In deze breedvoerig uiteengezette petitie, tracht de steller te bewijzen dat Lodewijk Napoleon »souverein door de genade Gods'' is en dat de Franschen van regtswege zijne *onderdanen* zijn. De senaat nam in 1855 op deze petitie geen besluit; ook nu namen de algemeene raden er geen notitie van.

— Vijf schepen zullen naar Kroonstadt worden gezonden om graaf de Morny af te halen, wanneer hij, na zijne zending volbragt te hebben, naar Frankrijk terugkeert. Eerst was er sprake van het zenden van twee schepen, doch de regering heeft besloten op een schitterende wijze te gemoet te komen aan het verlangen van grootvorst Constantijn, die zijn leedwezen betuigde, alleen de engelsche vlag en niet de fransche in de russische wateren te hebben zien wapperen.

Parijs, 11 Sept. Onze dagbladen beginnen zich bezig te houden met de houding van Engeland en met de afzondering, waarin sommige der aanzienlijke Londensche bladen deze mogendheid schijnen te willen plaatsen. Indien de verkoeling tusschen de Fransche en Engelsche cabinetten, waarvan men in de laatste dagen gesproken heeft, al eenigzins overdreven is, schijnt het desniettemin zeker, dat men dit verschijnsel thans algemeen als werkelijk bestaande beschouwt. Vooral is in dit opzigt merkwaardig een voortreffelijk geschreven artikel van het dagblad *la Presse*, hetwelk in het bijzonder de aandacht vestigt op den hoogen toon, welken het Engelsche dagblad *Morning Post* in den laatsten tijd heeft gevoerd, en het gevaarlijke aantoont, hetwelk er in gelegen zoude zijn, indien men dezen overmoedigen toon als de uitdrukking van den geest, die het Engelsche cabinet bezielt, moest aanmerken. Ditzelfde dagblad vestigt de aandacht op een brief uit Constantinopel, waarin niet onduidelijk te kennen gegeven wordt, dat de Engelsche gezant aldaar sedert eenigen tijd zich gunstig verklaard had voor de beschouwingswijze der Porte nopens de kwestie van de vereeniging der vorstendommen en wel op voorwaarde, dat de Porte zich mogt onthouden, het bekende ontwerp ter doorgraving van de landengte van Suez te ratificeren. Teregt wordt bij deze gelegenheid opgemerkt, dat het zeer te betreuren zoude zijn, indien van deze zijde door den invloed van Engeland, aan dit grootsche plan, waarbij geheel Europa een zoo overwegend belang heeft, belemmeringen in den weg gelegd werden.

— Het gerucht was verspreid, dat de Hr. Mauclerc, de echtgenoot ven Lola Montez, zich ten gevolge van huiselijken twist, van eene rots in de Pie du Midi had geworpen. In een brief, door die beruchte dame, den 2den Sept. uit St. Jean de Luz aan het dagblad *l'Estafette* gerigt, wederspreekt zij dat gerucht en zegt: »De waarheid is, dat wij, na acht dagen gehuwd geweest te zijn, elkander vriendschappelijk verlaten hebben, maar tot dien stap werden wij alleen door de alles overwegende begeerte naar wederkeerige onafhankelijkheid genoopt, welke wij beiden gevoelden.''

Parijs, 12 Sept. Betreffende den diefstal door de twee geemploijeerden van den Noorder-Spoorweg, verneemt men nog, dat in den kelder, waarin zich de kist bevond, waaruit de actien gestolen zijn, zich eene tweede kist bevond, naast de vorige staande en toebehoorende aan den baron Rothschild, welke kist voor 33 millioen frs. waarde bevatte. Deze is gelukkig onaangeroerd gebleven. De policie heeft de schuldigen nog niet gevat; het bevestigt zich, dat zij naar de Vereenigde Staten zijn ontvlugt. Het totaal van het vermiste bedraagt 5,747,000 frs. Ook spreekt men van uitgifte van valsche aandeelen.

DUITSCHLAND.

Men begint thans te twijfelen, of het ontbieden van den generaal Mamula herwaarts, in verband zoude staan met het plan, om een observatiecorps in Dalmatie bijeen te trekken, onder het gezegde legerhoofd. De baron Mamula is de ad latus van den banus van Croatie, Slavonie en Dalmatie, graaf Jellachich, die zich op dit oogenblik te Ostende bevindt en men gelooft veeleer, dat hij slechts daarom ontboden is, omdat hij het best inlichtingen kan verschaffen omtrent deze grensprovinciën, die hij even goed kent als de plannen van vorst Danielo, waarmede hij op vertrouwelijken voet staat.

Weenen, 7 September. Eergisteren hield de commissie, belast met het onderzoek der woekerwetten, eene vergadering, waarin met algemeene (10) stemmen besloten werd, te adviseren tot algeheele afschaffing der woekerwetten en tot volkomene vrijheid van kapitaal. In gevallen waar concurrente schuldeischers zijn, behooren, naar het oordeel der commissie, de rente der hypothecaire vorderingen op 5 pCt. en die der handelsvorderingen op 6 pCt. bij eene wet bepaald te worden.

— Men leest in de *Börsen-Zeitung:* »Wij ontvangen eene tijding, die het bewijs levert welke achting Pruissen zich heeft verworven door zijne onpartijdige houding in de Oostersche krisis. De Europesche commissie voor de vrije Donau-vaart heeft het Pruissische lid, den heer Bitter, tot haren voorzitter gekozen. Deze keuze toont aan, dat men verwacht, dat de onderhandelingen door Pruissen met de grootste onpartijdigheid zullen worden geleid.''

Weenen, 8 September. Men schrijft uit Milaan, dat het getal der uitgewekenen uit het Lombardisch-Venet. koningrijk, welke verzoeken om terug te keeren en hun staatsburgerregt benevens de opheffing van het sequester op hunne goederen verlangen, voortdurend toeneemt. Het tijdstip namelijk nadert, waarop de regering het einde voor het doen van zulke verzoeken vastgesteld heeft en zeer weinige uitgewekenen, die goederen bezitten, voeden de hoop, dat het Sardinische leger in het aanstaande jaar het Lombardisch Venetiaansche koningrijk zal veroveren. De gouverneur, graaf Radetzky, is nu gemagtigd, om verzoeken tot opheffing van het sequester alleen te bewilligen, als zij gedaan worden door zulke personen, aan welke het niet geraden is voor de veiligheid van den staat den terugkeer toe te staan. De goederen van die uitgewekenen, welke den gestelden termijn (einde van 1856) ongebruikt hebben laten voorbijgaan, zullen verkocht worden; van den verkoopprijs, alsmede van hun overig gesequestreerd vermogen zullen de sequestratie-kosten in afrekening gebragt, de particuliere schulden betaald en het overschot aan de eigenaars terug gegeven worden.

— Het ontwerp voor de regeling der aangelegenheden van de Evangelische kerken der beide gezindheden, in Hongarije, Zevenbergen en den Banaat, is van wege den minister voor de eeredienst aan de bestaande kerkelijke overheden dezer gezindheden medegedeeld, ten einde door dezelven te worden onderzocht. De gemeenten zullen parochiesgewijze worden verdeeld, en alzoo in kreitsgemeenten en verder in superintendentsgemeenten worden vereenigd. De kerkelijke tucht zal worden uitgeoefend door een consistorie, waarvan gezamenlijke leden zijn de superintendenten, benevens een keizerlijke opperkerkenraadsheer. Elk der beide gezindheden kan om de zes jaren eene synode houden. De regering houdt het oppertoezigt over al de kerken, en de verordeningen der synode behoeven de goedkeuring des Keizers, terwijl in deze regeling geene verandering zal kunnen worden gemaakt, dan op aanvrage der kerken zelve.

— Te Salzburg, de geboorteplaats van Mozart, begonnen den 6 Sept. de feesten ter herinnering aan den 100sten geboortedag van dien beroemden componist. Vele Oostenrijksche en Beijersche zangvereenigingen zijn in grooten getale aldaar vereenigd. Het geboortehuis van Mozart was luisterrijk versierd, even als zijn woonhuis, alwaar hij vele van zijne beste werken vervaardigd heeft; de zaal, waarin Mozart voor een uitgelezen kring zijne jongste gewrochten plagt voor te dragen en concerten te geven, is nu in eene zetterij veranderd (het huis is thans in het bezit van den boekdrukker en boekhandelaar Wattmansperg). De koning Maximiliaan van Beijeren (die van het nabijzijnde Berchtesgaden kwam) en de keizerin-weduwe van Oostenrijk zagen van uit het keizerlijk residentie-kasteel, in den avond van den 6den, den door meer dan 800 fakkels gevormden feestelijken optogt, die zich over het Mozartsplein bewoog. Het standbeeld van Mozart was met een geurigen bloemtuin omgeven. Op de bergen in den omtrek vertoonden zich colossale vreugdevuren. Op het feest was, volgens eene opzettelijke uitnoodiging, ook verschenen Mozarts eenige zoon, een innemend 70 jarige grijsaard, die, zoo als men weet, in Lombardije eene hooge tolbetrekking vervult.

— Men meent zich te mogen vleijen, dat het tusschen de Turksche troepen en de Montenegrijnen tot geene dadelijke vijandelijkheden zal komen. Onze regering heeft aan de Turksche hare bemiddeling aangeboden, en men heeft alle reden om te gelooven, dat zij zal worden aangenomen. Graaf Buol heeft ten dien aanzien den Turkschen gezant hier te lande de vereischte mededeeling gedaan, en ook onzen gezant te Constantinopel de noodige instructien doen toekomen. Men is te gereeder daartoe overgegaan, omdat het niet onbekend was, dat Rusland toebereidselen maken zou om zich in deze zaak in te laten, en daartoe reeds een consul in Ragusa had gevestigd.

— De bekende Dr. Xaver Schmid, voormalig wereldlijk priester en boekdrukker te Salzburg, die zich veel naam gemaakt heeft door zijne dichterlijke en geleerde geschriften, is buitenslands, naar men verneemt, voor eenigen tijd tot de Luthersch-Evangelische belijdenis overgegaan en zal in het aanstaande semester aan de hoogeschool van Erlangen voorlezingen houden. Voor eenigen tijd is hij weder te Salzburg verschenen.

— Uit Ischl meldt men, dat dezer dagen bij eene beklimming van den Dachstein een bedroevend ongeluk heeft plaats gehad. Den 1sten Sept. ondernamen de hoogleeraar Regner van Bleilekes en de studenten baron v. Czörnig en A. Neilreich deze beklimming en hadden die reeds gelukkig volbragt, toen de Hr. Neilreich op den terugweg een misstap deed en van rots op rots naar beneden stortte, totdat hij eindelijk aan eene rotspunt bleef hangen. De gidsen trachtten hem te bereiken, maar vonden hem reeds stervende. De jeugdige overledene was de zoon van een beambte bij het ministerie van buitenl. zaken.

— Volgens particuliere berigten is eene Oostenrijksche expeditie van 20 jezuiten tot opsporing van de bronnen des Nijls tot den 3den graad N. B. voortgedrongen, doch aldaar werden 10 hunner door de inlanders vermoord, terwijl het aan de 10 overigen slechts met groote moeite gelukte terug te trekken, zonder dat zij evenwel daarom hun plan hebben opgegeven.

— In een schrijven uit Frankfort wordt verzekerd, dat er eene tweede Russische nota bestaat, die echter regtstreeks tot de Fransche regering gerigt zou zijn en bijgedragen zou hebben tot de vertraging van het uitloopen der Fransche flotille. Er is in allen gevalle grond te gelooven, dat het optreden van Rusland niet weinig heeft medegewerkt, om den koning van Napels in zijn weerstand te versterken. Ook daar was uit Weenen vernomen, dat deze vorst stellig de eischen der Westersche mogendheden afgewezen heeft. De Oostenrijksche regering ziet zich hierdoor in eene uiterst moeijelijke positie geplaatst. Aan de eene zijde wenscht zij zeer met deze mogendheden op den meest vriendschappelijken voet te blijven; aan de andere zijde, heeft zij te vreezen, dat deze gewapende demonstratie tegen Napels eene gevaarlijke gisting in het overige gedeelte van Italie zou kunnen te weeg brengen. Zij vreest, en wel niet zonder grond, dat Sardinie hiervan gebruik zal maken, om Oostenrijk, bijzonder in Lombardije, nieuwe zwarigheden te berokkenen.

Het gerucht, dat onlusten op de Piemontesche grenzen zijn uitgebroken, wordt tegengesproken.

— Reeds is herhaaldelijk gezegd en weer tegengesproken, dat Pruissen de tusschenkomst des Duitschen bondsdags in denkt te roepen ten opzigte der aangelegenheid van Neuchatel. Thans wordt er nu bijgevoegd, dat de Pruissische regering alleen de erkenning van haar regt op dit Vorstendom zal vragen. Men vraagt niet zonder grond, welk nut deze stap hebben kan en of Pruissen daardoor geen gevaarlijk voorbeeld aan Oostenrijk geeft, 't welk al meer pogingen heeft aangewend, om den bondsdag in de aangelegenheid zijner Italiaansche bezittingen te wikkelen.

— Te Hamburg is het volgende voorval, gedurende eenige dagen, het onderwerp der gesprekken in de commercieele wereld geweest:

Een vreemdeling kwam bij een bankier aldaar, om zich een wissel van 2000 dubbele Louis d'or te doen uitbetalen, en ontving 10,000 Thaler te veel. Dit abuis ontdekte hij echter niet eer dan nadat hij in zijn hôtel was teruggekeerd. Onmiddelijk daarna begaf hij zich andermaal naar den bankier met de woorden: »Ik heb 10,000 Thaler te veel van u ontvangen.'' De bankier zag hem ernstig aan en antwoordde zonder dralen: »Dit is onmogelijk.'' »En toch is het waar, zoo als gij zien kunt,'' hernam de vreemdeling, terwijl hij hem de Louis d'or liet zien, welke hij van hem ontvangen had; uw kassier heeft zich vergist.'' »Dat is niet mogelijk, zeg ik u,'' antwoordde de bankier weder op statigen toon, »neem uwe Louis d'or terug; op mijn kantoor vergist men zich nimmer.'' Nadat hij dit gezegd had, wendde hij zich tot den boekhouder en gelastte hem de 10,000 Thaler, als een verliespost, op het grootboek te brengen.

De bankier wist namelijk, dat de vreemdeling inderdaad 10,000 Thaler te veel ontvangen had. Hij wilde echter dat daarvan geen sprake zoude zijn, opdat men niet zou kunnen zeggen, dat er op zijn kantoor abuizen plaats vonden; daarom had hij 10,000 Thaler opgeofferd.

— In de afgeloopen maand hebben zich te Hamburg niet minder dan 2500 landverhuizers naar Amerika en Australie ingescheept.

SERVIE.

Naar men verneemt heeft de servische regering stappen gedaan, om de groote mogendheden te bewegen, het voorstel tot vermeerdering van de militaire magt van Servië te ondersteunen. Met dit doel is door haar eene nota in gereedheid gebragt, waarin de gronden waarop het voorstel berust, breedvoerig worden uiteengezet en toegelicht. Voornamelijk wordt er op gewezen, dat de verhooging van het effectief der servische krijgsmagt in het belang des vorstendoms niet alleen, maar veel meer nog in het belang der Porte is, daar de hagchelijke toestand, waarin Turkije in de laatste jaren is geraakt, hoofdzakelijk moet worden toegeschreven aan het gebrek aan verdediging der aangrenzende landen, eene omstandigheid, die alleen het mogelijk maakte, dat de vijand onmiddelijk tot aan den Donau kon voortrukken en dadelijk den oorlog tegen de provinciën in het binnenste des lands aanvangen.

PORTUGAL

Blijkens berigten uit Lissabon van 9 September, was men druk in de weer voor de naderende verkiezing eener nieuwe kamer van afgevaardigden. Er hadden zich vier kiezers-comité's gevormd. Uit Oporto had men vernomen, dat de autoriteiten 12 portugesche schepen, die op Braziliё handel drijven, uit de Douro hadden verwijderd, omdat zij, naar men zeide, de gele koorts aan boord hadden, hebbende zich 30 à 40 gevallen dier ziekte geopenbaard, welke meerendeels doodelijk waren afgeloopen. De handel had tegen dezen maatregel geprotesteerd.

ITALIE.

Een brief uit Napels van 1 September gewaagt van groote maatregelen tot verdediging in dat koningrijk. Men spreekt van uitgestrekte verdedigingswerken langs de kusten, welke reeds met grooten ijver op alle punten derzelven begonnen zijn; vooral wordt onvermoeid op het eiland Capri gewerkt. Naar Gaëta zijn 32 kanonnen van zwaar kaliber gebragt; veel geschut is naar de kusten van Calabrië gevoerd, alwaar insgelijks batterijen zullen opgerigt worden.

TURKYE.

Constantinopel, 1 Sept. Uit de instructie van de zaak van Salih-pacha c. s., betreffende den moord te Varna op een Grieksch meisje gepleegd, is gebleken, dat tegen genoemden commandant dier stad niet de minste grond van beschuldiging aanwezig is. De ware bedrijvers van den moord zouden zijne bedienden, en met name zijn hofmeester, zijn.

— In den harem van den sultan hebben sommige odalisken betrekkingen aangeknoopt met Europeanen of personen van europesche afkomst, waarvan het gevolg was dat, op bevel van de met het serail-toezigt belaste ambtenaren, een Armeniër, winkelier in zijden stoffen, op wien eene odaliske smoorlijk verliefd was geraakt, verraderlijk is vermoord. Dit feit kan tot ernstige verwikkelingen aanleiding geven, en reeds zouden de gezanten der westersche mogendheden vertoogen hebben ingediend aan Fuad pacha, minister van buitenlandsche zaken.

— Het proces van den Tuneser, beschuldigd van moord van een griekschen matroos, vordert langzaam, omdat de bloedverwantschap, waarin de beschuldigde staat tot een generaal van het leger des Beys, de instructie uiterst moeijelijk heeft gemaakt.

SIAM.

Wij vernemen, dat H. M. consul, de heer Hillier, aan eene dysenterie lijdende is, en, naar men vreest, genoodzaakt zal wezen dit land te verlaten. Een ernstig misverstand heeft hier plaats gevonden, dat alleen door de weldoordachte maatregelen van den consul is uit den weg geruimd. Het blijkt, dat kapitein Puddicombe, gebruik makende van het onlangs met Siam gesloten tractaat, een stuk grond voor 99 jaren gepacht had, terwijl tot hiertoe zich eene pacht in Siam nooit boven de twintig jaren uitstrekte. Het contract werd opgemaakt en behoorlijk bij den Britschen consul geregistreerd en de pachter betaalde de erfpacht en nam den grond in bezit. Twaalf maanden daarna schijnt deze zaak den koning ter oore gekomen te zijn; de verhuurder en zijne betrekkingen werden gevangen genomen, en de Siamesche schrijver van het stuk - een geëmployeerde bij het consulaat — gevat en tot de straf van 90 slagen met een bamboe veroordeeld. Negentig slagen worden als den dood aanbrengende beschouwd, en werkelijk stierf dan ook de arme drommel, drie dagen na het ondergaan der straf. Dadelijk, nadat hij hiervan had kennis bekomen, bemoeide zich de Britsche consul met de zaak en deelde den koning mede, dat hij in strijd met het tractaat gehandeld had. De vertoogen van den Britschen consul werden door andere vreemde consuls te Bangkok ondersteund, en Z. M., van zijne dwaling overtuigd, erkende dezelve, en schonk aan de familie van den overledene eene schadeloosstelling.

Scheepsberigten.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van	Datum.	Agenten.
Decemb.	3	Nederlandsch	bark	A. R. Falck	D. v. Duivenboden	Amsterdam	28 Julij.	B. Kopersmit en co.
»	—	»	»	Cappelle	F. H. Landwier	Sydney	18 Oct.	G. Suermondt en co.
»	—	Zweedsch	»	Aurora	J. G. Holingreen.	Adelaide	2 Nov.	Metzendorff, Wilmans en co
»	4	Engelsch	schip	Acrolite	R. E. Alleyne	Macao	24 »	E. Moormann en co.
»	—	Nederlandsch	bark	Y-stroom	Hansen	Samarang		B. Kopersmit en co.
»	5	Engelsch	»	Rockeliff		Hongkong		E. Moormann en co.
»	—	Nederl. Indisch	»	Lachmadie		Banka		B. J. Jacobs.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec.	3	Nederl. Indisch	bark	Batavia.	Said Alhadat	Pecalongan.
»	4	»	stoomb	Palembang.	H. J. Roseboom.	Soerabaya.
»	—	Engelsch	bark	Mary Ann	Davidson.	Cowes.
»	5	Nederl. Indisch	stoomb	Langan Lamongan	T. Deighton.	Samarang.
»	6	Nederlandsch.	schip	Elisabeth	H F. Klok.	Soerabaya.
»	—	»	bark	Batavia	H. D. van Wyk	»
»	—	»	fregat	Generaal van den Bosch.	F. Parlevliet.	Om de Oost.
»	—	Z. M.	stooms.	Admiraal van Kinsbergen	luit. t/z. 2 kl. van Bennekom	Borneo.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.			Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch		bark	Aegedia en Pauline *	Veltman.	Amsterdam.	B. Kopersmit en co.
»		»	Vier Gebroeders *	C. Vonck	Kaap de Goede Hoop.	»
»		»	Doelwyk *	Swart	Rotterdam	»
»		»	Juno	Chevalier	Samarang en Soerabaya	»
»		»	Johannes Marinus	Verburg.		»
»		»	A R. Falck	Duivenboden	Samarang en Soerabaya	»
»		»	Y-stroom *	Hansen	Amsterdam	»
»		fregat	Wihelmina en Clara *	H. de Wyn	Japan.	Haeger en Schuurman.
»		bark	Clio *	Wynmalen	Amsterdam	»
»		»	Christina Agatha	W. L. Esink		Maclaine, Watson en co.
»		bark	Zaanstroom	Van Streyen		Tiedeman en van der Burg.
»		bark	Jacobus	J. J. van Loon		»
»		3 mast	schoen. Valparaiso	E. J. Kok		»
»		schip	India *	d'Arnand Gerkens.	Rotterdam	Reynst en Vinju.
»		4 mast	schoener Argo *	A Weber	Rotterdam.	»
»		brik	Arend	L. A, Hus.		Dummler en co.
»		bark	Hollands Trouw *	N. K Kenker.	Nederland	Landberg, Bezoet de Bie & co.
»		»	Hendrina *	C. M. Pompe		»
Nederl. Indisch		bark	Fathool Yoesoer *	Sech Baozeer.	Soerabaya	D. N. Buys en co.
»	»	»	Faidool Rachman. *	Said Segaf	Soerabaya	»
»	»	»	Srie Palembang *	Tjioa Tjengtjoan	Palembang.	»
»	»	schoen	Argo.	G Pohlmam		»
»	»	brik	l'Esperance	J. Huwart		»
»	»	schoen.	Faidool Karim *	Said Hariman	Cheribon	B J. Jacobs.
»	»	brik	Harriet	Ballard	Rembang	Adam en co.
»	»	»	J C. Ross	J. G. C. Ross.	Cocos-Eiland	»
»	»	bark	Marianne Antoinette *	Lebert	Samarang.	B. Kopersmit en co.
Engelsch		bark	Pioneer *	Ingleton.	Singapore.	Martin, Dyce en co.
Amerikaansch		schip	Kit Carson *	S. Crowell	»	Paine, Stricker en co.
»		bark	Mary Parker *	Barnard.		»
»		schoen.	Claremont *	Swinerton	Amerika	Adam en co.
Zweedsch		bark	Balder *	Wickstrom.	Nederland	Metzendorff, Wilmans en co.
»		»	Aurora *	Holuegreen	Nederland	»
»		»	Balder *	Robinson		Busing, Schröder en co.
Bremer		birk	Auguste *	E K F Hasselhoff.	Te Koop	»
Hamburgsch		»	Christian	G. P. N. Binder	Macasser	C. Bahre, en G. Kinder.

De Partieuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov	20	N. I.	bark Cornea	Kamalodin	Riouw.
»	21	»	» So-ootban	Sech Banseer	»
»	—	»	» Kim Heg Ing	Oei Boksing	»
»	—	Ned.	» Eduard Marie	M. F. Remmers	Batavia.
»	22	N. I.	» Goan Lie	Lo Sien Tjion	Riouw
»	23	Ned.	schip Déligence	L Smit	Batavia.
»	—	N. I.	bark Colombus Almansoor	Sech Baoeseer	Amoy.
»	—	Fr.	schip Prophee	C F. Gueren.	Batavia.
»	25	N. I.	stooms. Palembang	H J. Rozeboom	»
»	—	»	bark Kiem Tianhoat	Goei Bing Kiat	Banjermass.
»	—	»	schoener Hap Eng	Tan Kie	Riouw.
»	26	Ned.	schip Prinses Amalia	Ryn v Alkemade	Batavia.
»	—	»	» Zuid Holland	S. de Boer	China.
»	—	N. I.	stooms. Langen Lamongan	T. Deigthon	Batavia.

Vertrokken Schepen van *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	20	N. I.	brik Rachmanie	Sech Osman	Grissee.
»	21	Frans.	schip Union	Le Bozec	Havre
»	—	N I.	bark Marzoek	Sech Salim	Pecalongan
»	23	Balies.	schoener Doris	H. Petersen	Singapore.
»	—	Ned.	bark Yatroom	H. Hansen	Nederland.
»	24	»	» Pollux	J. Kooy	Indramayoe.
»	25	»	schip Tryntje Fenna	des Ruelles	Soerabaya.
»	—	N. I.	brik Lina	Ko Lam Hay	Singapore.
»	—	»	bark Goan Lie	Lo Sien Tjiong	Grissee.
»	—	»	stooms. Palembang	H. Rozeboom.	Soerabaya.

In lading liggende Schepen te *Samarang*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl Indisch	bark	Bientang Anam	S. van Hulstyn		Gezagvoerder.
» »	»	Pilades	C. Wenke		»
Zweedsch	schip	Anna Charlotte	F. J. Brogren	Nederland	van den Broek en Veeckens.
Nederl Indisch	bark	Alnoor	Sech Seid	Soerabaya	Gezagvoerder.
»	schip	Sara Eleonora	D. Schuymer	Batavia	Dorrepaal en co.
Nederlandsch	bark	Nyverheid	E. L Kerkstra		J. van Maanen en co.
Nederl Indisch		Cornea	Kamalodien		Gezagvoerder.
Nederlandsch	»	Eduard Marie.	M. F. Remmers	Batavia	Dorrepaal en co.
Nederl Indisch	»	Kiem Heg-Ing	Oey Boksing		Gezagvoerder.
»	»	So-ootben	Sech Banseer		»
»	»	Columbus Almansoor.	Sech Baoeseer		»
Nederlandsch	schip	Deligence	L. Smit	Nederland	van den Broek en Veeckens.
Nederl Indisch	schoen.	Hap Eng	Tan Kie		Gezagvoerder.
»	bark	Kiem Tianhoat	Goei Binkiat		»
Nederlandsch	schip	Princes Amalia	L. W. v. Rhijn van Alkemade	Nederland	Dorrepaal en co.
»	»	Zuid Holland	L. de Boer.	»	»
Nederl Indisch	stoomb	Langan Lamongan	Th. Deighton	Batavia	Mac. Neill en co.

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	25	Ned.	bark Dorothea Henriette.	D. Smit	Batavia.
»	—	N I.	schip Faidul Moebarak	Hamdja Noordin.	»
»	26	Ned.	bark Maria Veronicia.	G. Mulder.	»
»	—	»	schip Doggersbank	Kerkhoven.	»
»	—	N. I.	kotter Krabbe	Mardam	Pasoeroean.
»	27	»	bark Aldjoesoor	Said Segaf	Banjermass.
»	—	»	stooms. Palembang	Roseboom	Batavia.
»	—	»	bark Balgis	Said Segafboedin.	Emoy.

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	26	N. I.	kotter Little Tot	Katjoong	Pasoeroean.
»	27	Ned.	bark Henriette.	J. van Loenen.	Amsterdam.
»	—	Bals.	» Ida	M Haberbier.	Balie (Bad.)
»	—	N. I.	schip Faidul Moebarak	Hamdja Noordin	Grissee.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya*.

Vlag.		Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	kotter	Eduard	Bagong	Batavia	Gezagvoerder.

Aangekomen Schepen te *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	24	Ned.	schip Cornelia	de Vries	Batavia.
»	—	N. I.	schoener Srie Brahan	Hormat	Billiton.
»	25	»	» Mastora	Moht. Amin	Banjermass.
»	—	»	» Kinggoan	Oey Kingsoey	Riouw.
»	—	»	» Attaief	Said Baäsin	Balie.
»	27	»	brik Cheribon Paket	Massingham	Tagal.

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	22	N. I.	schoener Goedang Bezaar	Po Wingso	Djawana.
»	25	N. I.	» Srie Brahan	Hormat	Grissee.
»	26	»	» Hinggoan	Oey Kingsoey	Rembang.
»	27	»	» Mastora	Massingham	Batavia.
»	28	»	brik Cheribon Paket	Moht. Amin	»
»	—	N. I.	schoener Attaief	Sech Baäsin	»
»	29	»	» Sumatra	Moht. Arsat	»

Aangekomen schepen te *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	25	Ned.	brik den Elshout	E. F. Bonjer.	Batavia.
»	28	N. I.	schoener Kinggoan	Oey Lionsioe.	Cheribon.
»	—	»	bark Oey Sinjo	Kwee Kamian	Batavia.

Vertrokken schepen van *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	24	N. I.	bark Kalimantan	Goestie Tasim	Batavia.
»	—	»	brik Cheribon Paket	Massingham	»
»	26	»	brik El Ijeser	Said Aboebakar	»

Aangekomen schepen te *Pekalongan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	24	N. I.	bark Marzoek	Sech Akoeb	Samarang.
»	26	»	schoener Goedang Bezaar	Po Wingso	Muntok.

Vertrokken schepen van *Pekalongan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	27	N. I.	bark Ellen	J. Winter.	Batavia.
»	28	Ned.	schip Margaretha Simonette	F. J. Hoffman	»

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	24	N. I.	kotter Krabbe	Mardam	Soerabaya

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	21	Ned.	schip van dam van Isselt	Graadt v. Roggen	Amsterdam.
»	—	»	bark Maria Elise	van de Putte.	Samarang.
»	22	»	» Maria Adolfina	A. Blom	Amsterdam.
»	24	N. I.	kotter Krabbe	Mardam	Soerabaya.
»	25	Ned.	schip Gezina	P. Burggraaf.	»
»	26	»	bark Neerlands Koningin	G. Geerling	Rotterdam.

Vertrokken schepen van *Probolingo*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	26	Ned.	schip Nova Zembla	H. F. Horneman.	Nederland.
»	—	»	» Samuel Hendricus.	A. van der Geer.	»
»	—	»	» Henriette	van der Veen.	»
»	—	»	» Fortuna	M. de Lignij.	»
			» Atlas.	B. Bakker.	»

Aangekomen Schepen te *Banjoewangie*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	11	Ned.	schip Mentor	Zijlstra.	Amsterdam.
»	16	»	» Nehalenia	R. Grivel	Probolingo.
»	17	»	» Ottolina.	J. J. Prange.	Pasoeroean.
»	19	»	» Koning en Vaderl	van Bruggen	Soerabaya.
«	—	»	» Maria Jacoba	Lammerts	Panaroekan.
»	20	»	» Scheveningen	Annokkee	Pasoeroean.
»	—	»	» Oost India Packet.	W. Postma	»

Vertrokken Schepen van *Banjoewangie*.

Datum		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	15	Ned.	schip Johanna Maria	Overgaauw	Amsterdam.
»	—	»	» Suzana en Elisabeth	C. Ouwehand.	Middelburg.
»	—	»	» Mentor.	D. A. Zijlstra	Soerabaya.
»	18	»	» Nehalenia	R. Grivel	Amsterdam.
»	—	»	» Ottolina.	J. J. Prange.	Rotterdam.
»	20	»	» Koning en Vaderl.	van Bruggen.	»
»	—	»	» Maria Jacoba	Lammerts	Amsterdam.

Aangekomen schepen te *Sumanap*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	17	N. I.	kotter Little Tot	Katjoung	Bezoekie.
»	22	»	schoener Sophia	Siendoe Djaija.	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	19	N. I.	kotter Little Tot	Katjoong	Pasoeroean.

Aangekomen schepen te *Tjilatjap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	24	N. I.	bark Hector	Paulino.	Sumanap.
»	—	»	» Carolina	Graswinkel	

Vertrokken schepen van *Tjilatjap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar.
Nov.	23	Ned.	bark Buitenzorg	Ryken	Rotterdam.

Aangekomen schepen te *Panaroekan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	19	Ned.	bark Joh Hendr. Ferdinand	G. H. Lodewijks	Soerabaya
»	21	»	schip Louisa Wilhelmina.	E. G. v. Campen	»

Vertrokken schepen van *Panaroekan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	naar
Nov.	16	Ned.	schip Maria Jacoba	S. F. Lammerts.	Nederland.

Aangekomen schepen te *Patjitan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	20	Ned.	bark Kinderdijk	D. Zwanenburg	Rotterdam.

Vertrokken Schepen van *Pregie*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	19	N. I.	bark Carolina	A. A. Graswinkel	Tjilatjap.

Aangekomen schepen te *Wijnkoopersbaai*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	12	Ned.	schip Cornelis Houtman,	J. H. Rolman.	Bantam.

Vertrokken schepen van *Wijnkoopersbaai*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Dec.	1	Ned.	schip Cornelis Houtman.	J. H. Rolman.	Amsterdam.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 26 *tot en met den* 30 *Nov.* 1856.

AANVOER.

Van Balie Badong per ned. ind. schip *Venus*, gez. Kerto. agt. Mc. Ewen en co.

380 pic. rijst. 17 ps. buffelhuiden. 100 bund. rotting. *Agenten.*

Van de Lampongs per praauw Lantja gez. Koentjoeng.

28 pic. zw. peper. $58^{90}/_{100}$ do. koffij. $16^{43}/_{100}$ do. dammer. $18^{64}/_{100}$ pic. gomelastiek. $30/_{100}$ do. oliphanstanden. 6000 ps. rotting-stokken. *Gezagv.*

Van Cheribon per ned. ind. schip *Faidool Rachman*, gez. gez. Said bin Segaf.

$3269^{35}/_{100}$ pic. suiker. *Maclaine Watson en co.*
4 ks. chitzen. *Awoed Sewot.*

Van Bandjermassing per ned. ind. schip *Faidool Karim*, gez. Said Moh. Honeman.

5850 boss. rotting. 9800 ps. mal. matten. 500 ps. kadj. matten. $5^{1}/_{2}$ pic. was. *Gezagv.*
400,000 ℔ steenkolen. *Gouvernement.*

Van Bandjermassing per ned. ind. schip *Fatahool Moebarak*, gez. Moh. Said.

1558 boss. rotting. 51/m. ps. mal. matten. 8500 ps. kadj. matten. 225 pic. rijst. 30 tobb. staal. *Gezagv.*

Van Hongkong per ned. schip *Ida Willemina*, gez. v. Wijlandt. agt. de Weerdt Ruyl en co.

16 kn. zijde goederen. 8 do. div. chin. goederen. *Pandel en Stiehaus.*

Van Padang per ned. ind. schip *Soetan Iskander*, gez. Zoutman. agt. Anderson Tolson en co.

160 ps. buffelhuiden. 100 ps. koehuiden. *Moermann en co.*
5 kn. katoenen. 30 pic. gomelastiek. *Bahre en Kinder.*
$75^{33}/_{100}$ pic. zw. peper. $9^{46}/_{100}$ do. notenmuscaat. $5^{83}/_{100}$ do. foelie. 142 pic. rotting. $26^{11}/_{100}$ do. gutta percha. $5^{84}/_{100}$ do. was. 75 batt. matten. *Purvis en co.*
$1780^{27}/_{100}$ pic. koffij. 106 do. sago. *Adam en co.*
840 pic. benzoin. *Lim Hoa.*
90 pic. benzoin. *Order.*
2 bn. gedr. katoenen. *f* 1700.— rec. 1 kt. ginghams. ....

Van Singapore per ned. ind. stoomb. *Koningin der Ned.*, gez. Prins. agt. Maclaine Watson en co.

4 vn. gedr. visch. *Sech Said bin Alie.*
26,000 sp. matten. 1 kt. .... *Said Aloewie Satrie.*
1 kt. stofgoud. *Anderson Tolson en co.*
6000 sp. matten. *Said Oemar Satrie.*
9800 sp. matten. *Said Moh. Jawas.*
20,000 sp. matten. *Metzendorff Wilmans en co.*
2 kn. specie. *Martin Dyce en co.*
14 coll. ijzerwerk en kramerijen. *Hunter Houghton en co.*
6 ks. chin. goederen. *Kwee Akok.*
190 coll. chin. goederen. *Wee Chua.*
34 coll. aardewerk. *Keng Boenkim.*
2 ks. .... *Pandel en Stiehaus.*
50 ks. brandy. *Anderson Tolson en co.*
16 vn. visch-kuiten. *Said Hassan bin Oemar.*
567 bund. pajongs. 99 coll. chin. goederen. *Lim Hoa.*
15 ks. opium. *Mc. Ewen en co.*
25 ks. opium. *N. H. M.*
15 ks. opium. *Agenten.*
6 ks. opium. 63 coll. manufacturen. *Pitcairn Syme en co.*

Van Singapore per ned. ind. schip *Fatalkaer*, gez. Ong Kesoei.

$702^{90}/_{100}$ pic. gambier. *Kho Tiangsoei.*
$179^{20}/_{100}$ pic. gambier. 3 do. witte peper. $1^{80}/_{100}$ pic. zw. peper. 1237 ps. steenen. 2 krandj. mée. *Gezagv.*

Lading van Singapore.

20 kn. thee. 29 zakk. ambalo. *Gezagv.*
19 coll. diversen. 100 zakk. tarwe. *Order.*

Van de Lampongs per praauw Tjemplong gez. Pa Dasah.

30 pic. zw. peper. 6 do. gomelastiek. $10/_{100}$ do. was. 250 boss. rotting. 3100 planken. *Gezagv.*

Van de Lampongs per praauw Tjemplong gez. Pa Kamiesa.

40 pic. zw. peper. 18 do. gomelastiek. *Gezagv.*
30 pic. zw. peper. 5 do. gomelastiek. *Intje Arsad.*

Van de Lampongs. per praauw Maijang gez. Jakija.

60 pic. dammer. *Gezagv.*
117 boss. rotting. 400 planken. 2500 ps. rotting-stokken. $2^{1}/_{2}$ pic. dammer. *f* 200.— recepis. *Abdul Kadier.*

Van Passaroekan per ned. ind. schoen. *Digna*, gez. Oedien.

$361^{80}/_{100}$ pic. koffij. *Hofland.*

Van Melbourn per ned. schip *Argo*, gez. Weber. agt. Reijnst en Vinju.

2 ks. manufacturen. *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. goud. *Martin Dyce en co.*

Van Sumanap via Cheribon per ned. ind. schip *Tekseng*, gez. Kwee Tjoenseng.

50 koij. zout. $11^{30}/_{100}$ pic. staal. *voor Palembang.*

Van Banca per ned. ind. schip *Gatmier*, gez. Sech Sehan bin Said Baosier.

$4797^{93}/_{100}$ pic. tin. *Gouvernement.*

Van de Lampongs per praauw Tjemplong gez. Kalieman.

5 pic. zw. peper. $1^{1}/_{2}$ do. koffij. $1^{1}/_{2}$ do. dammer. 20/m. rotting-stokken. *Kemas Mechudien.*

Van Amsterdam per ned. schip *Graaf Nassau*, gez. Sanders. agt. de Weerdt Ruyl en co.

100 vs. boter. 50 hammen. 50 ks. bier. *Gezagv.*

Van Callao per ned. schip *Johannes Marinus*, gez. Verbergh. agt. Kopersmit en co.

800 tonn. guano. *N. H.*

Van Melbourne per per ned. schip *Olivier van Noord*, gez. F. Guijt. agt. G. Suermondt en co.

1 kt. specie. *Maclaine Watson en co.*

Van de Lampongs per praauw Tjempleng gez. div.

25 pic. zw. peper. 15 do. dammer. *Saman.*
30 pic. gomelastiek. 3 do. witte peper. 5 do. zw. peper. $10/_{100}$ pic. ivoor. *Nakilong.*
$2^{1}/_{2}$ pic. dammer. 165 do. do. 2 pic. peper. 4 do. koffij. 63 pic. dammer. 2 pic. gomelastiek. 300 ps. sp. matten. *Salma.*

Van Engeland per Eng. schip *Pioneer* gez. Ingleton. agt. Martin Dyce en co.

9888 stav. ijzer. 40 boss. ijzer. 25 md. aardewerk. 20 coll. vilt. 561 coll. manufacturen. *Agenten.*
92 coll. manufacturen. *Busing Schröder en co.*
437 coll. manufacturen. *Pitcairn Syme en co.*
5 coll. zeildoek. 1 do. modewaren. 152 do. manufact. 12 do. glaswerk en lampen. 31 coll. garen. *Adam en co.*
179 coll. manufacturen. 1546 stav. ijzer. 175 boss. ijzer. 230 boss. nagel-ijzer. *McEwen en co.*
39 coll. manufact. 7 do. diversen. *Maclaine Watson en co.*
145 coll. manufacturen. *Tolken Voget en co.*
6 coll. beschuit. 63 do. manufacturen. *Anderson Tolson en co.*
26 coll. manufacturen. *Burt Myrtle en co.*
8 coll. manufacturen. *Bahre en Kinder.*
101 stukk. koper. 7 vn. koperdraad. *Pitcairn Syme en co.*
130 coll. manufacturen. ....

Van de Lampongs per praauw Toob gez. Mackaban.

40 pic. gomelastiek. 100 do. zw. peper. 1 do. witte peper. *Gezagvoerder.*

Van Soerabaya per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. Deighton. agt. Maclaine Watson en co.

$75^{24}/_{100}$ pic. koffij. 3 ks. bat. goederen. 1 do. do. kleedjes. 1 cod. bat. sarongs. $20^{1}/_{2}$ pic. meel. 48/m. java sigaren. $7^{20}/_{100}$ pic. misoa. 1 kt. batik. 1 do. diversen. 2 stoelen. 5 kn. wijn. *Order.*

Van Soerabaya per ned. ind. stoomb. *Palembang*, gez. Roseboom. agt. Cores de Vries.

50 keld. genever. *Order.*

Van de Lampongs per praauw Kollek gez. div.

13 pic. kapas. 9 planken. 5 ps. zeep. 14 fl. stangie. *Poetie.*
57 pic. dammer. 1 do. koperwerk. $^{1}/_{2}$ do. koffij. $^{1}/_{4}$ do. do. was. *f* 700.— rec. 125 boss. rotting. *Sutee.*

Van de Lampongs per praauw Padewakau gez. Nakoda Kobbo.

300 pic. zw. peper. *Gezagv.*

Van Macao per Hamb. schip *Prospero*, gez. Moller. agt. Andreas en co.

10 ks. zijde goederen. 8 ks. kammen. 6 do. lakwerk. 11 do. coralen. 5 ks. spiegeltjes. 5 do. knoopen. 1 do. messen. 30 do. jostuks. 2 ks. vermillioen. 43 coll. paijongs. 30 tobb. olie. 77 bn. papier. 10 ks. gekl. papier. 6 do. gebl. papier. 4 do. inkt. 2 do. papier. 3 ks. zwam. 2 do. koperwerk. 24 do. medicijnen. 700 ks. thee. 20 kn. tabak. 1 kt. koperwerk. 8 do. kramerijen. *Tjia Kiokbie.*
90 bn. papier. 4 ks. papier. 2 do. wagens. 10 do. verf. 1 do. indigo. 10 tobb. olie. 3 ks. paijongs. *Kongkie.*
54 ks. confituren. 26 do. jostuks. 2 do. kramerijen. 1 do. glaswerk. 5 ks. papier. 1 do. gebl. papier. 5 do. .... 20 do. tabak. 5 ks. gedr. vruchten. 10 do. gadoong. 1 do. schoenen. 2 do. hoeden. 5 ks. sloten. *Order.*

UITVOER.

Naar Rotterdam per ned. schip *Arlequin*, gez. v. Megchelen. agt. Tiedeman en v. d. Burg.

6588 pic. rijst. 60 pic. rotting. *G. Suermondt en co.*

Naar Pecalongan per ned. ind. brik *Passekan*, gez. Lim Ketjiang.

7 vn. teer. 2 ks. blik. 2 bladen koper. 15 keld. terpentijn. 4 vs. verf. 1 keld. lijn-olie. 157 stav. ijzer. 1 pakje ijzer. 1 kt. diversen. *van Ommeren Rueb en co.*
5 ks. madapollams. 3 do. mousselines. 2 vs. spijkers. 3 pic. was. *Said aloewie Atas.*
1 kt. rood katoen. 6 do. ongebl. katoen. 1 kt. speelkaarten. *Lim Kimlok.*
1 kt. boeken. *van Haren Noman en Kolff.*
9 ks. mousselines. *Said Moh. bin Aboebakar Aijdiet.*

Naar Nederland via Tagal per ned. schip *den Elshout*, gez. Bonjer. agt. v. Ommeren Rueb en co.

130 pic. rotting. 400 do. tin. *N. H. M.*

Lading voor Tagal.

20 md. min. water. 1 kt. kramerijen. 1 do. kat. modewaren. *Gumprich en Straus.*

Naar Cowes per Hamb. schip *Europa*, gez. Vogler. agt. Metzendorff Wilmans en co.

$19/_{2}$ legg. arak. 11,957 pic. rijst. 140 do. zw. peper. 40 do. dammer. 150 do. rotting. 116 ps. hertenhorens. 290 fl. kajoepoetie-olie. $120/_{1}$—$22/_{2}$ buffelhuiden. *Tolken Voget en co.*
2 coll. diversen. *Busing Schröder en co.*
4 paarden. *Metzendorff Wilmans en co.*

Naar Nederland per ned. schip [illegible] Gerter. agt. Paine Stricker en co.

600 pic. tin. 120 do. rotting. $14,000^{64}/_{100}$ pic. suiker. $5745^{84}/_{100}$ pic. koffij. *N. H. M.*

Naar Frankrijk via Samarang per Fr. schip *le Prophète*, gez. Guerin. agt. Pandel en Stiehaus.

34 oxh. wijn. 443 kn. wijn. 15 do. confituren. 15 do. vruchten. 20 kn. suikerwerk. 1 do. papier. 40 vn. wijn. 25 kn. brandy. 50 kn. azijn. 50 md. bier. 6 kn. cognac. ....
1741 pic. koffij. 50 do. rotting. *G. Suermondt en co.*

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Dorothea Henriette*, gez. Smit. agt. Bahre en Kinder.

2 coll. ijzerwerk. 5 ks. 1 billard. 18 do. porcelein. 1 do. modewaren. 54 ks. manufact. 1 do. ijzerwerk. 120 do. wijn. 50 ps. ger. vleesch. 416 vs. boter. 298,165 ℔ gietijzer. 100 keld. olie. 50 hammen. 25 vs. haring. *Aan boord gebleven lading voor Soerabaya.*

Lading voor Nederland.

120 pic. rotting. *N. H. M.*

Naar Nederland via Tjilatjap per ned. schip *Maria Geddard*, gez. Kooij. agt. de Weerdt Ruyl en co.

25 keld. genever. 4 doz. sla-olie. 10 ks. roode wijn. 20 ks. cognac. 4 md. min. water. 1 kt. provisien. 1 do. gedr. vruchten. 5 vn. bier. 1 kt. brandy. 2 vs. boter. *v. d. Meulen en co.*
1 kt. papier. 30 keld. genever. 1 kt. bitter. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
2 ijzeren ketels. 5 coll. gouv. goederen. 5 vn. koolteer. *Gouvernement.*
10/m. koffij-zakken. 6 ks. witte katoen. 1 do. meubel chits. *N. H. M.*
2 vs. boter. 1 pakje drukwerken. *v. Riet en ter Gouw.*

Lading voor Nederland.

50 pic. rotting. 350 do. tin. *N. H. M.*

Naar Copenhagen per Deen. schip *Valkijrien*, gez. Strandgaard. agt. Paine Stricker en co.

6751 pic. suiker. *Agenten.*

Naar Soerabaya per ned. schip *Louisa Prinses der Ned.*, gez. Florijn. agt. Anderson Tolson en co.

Zijnde aan boord gebleven lading v. Liverpool.

4 coll. manufacturen. *Agenten.*
41 ijzeren pannen. 1 cijlender. 21 coll. glaswerk. *Pitcairn Syme en co.*
6 coll. manufacturen. *Metzendorff Wilmans en co.*
3 coll. manufacturen. 912 stav. ijzer. *Martin Dyce en co.*
eene partij steenkolen. *Cores de Vries.*
18 md. aardewerk. *Engelhard en co.*
35 coll. machinerien. *Fraser Eaton en co.*
6 coll. manufacturen. *Kingdom.*
300 coll. aardewerk. *Major Matsen en co.*

Naar Soerabaya per ned. schip *Constancia*, gez. Vonck. agt. v. Ommeren Rueb en co.

2700 pic. rijst. 50 do. rotting. 34 do. kadrang-hout. 24 bladen koper. *Agenten.*
$100/_{1}$ led. leggers. 447 pic. ijzer. 75 do. zink. *Metzendorff Wilmans en co.*
50/m. man. sigaren. uit entrep. 19 ks. madapoll. 97 vs. boter. *de Weerdt Ruyl en co.*
1 kt. odeurs. 5 do. bier. 1 do. rolpens en saucijs. 3 do. hammen en ger. vleesch. 1 kt. saucijs de boulogne. 19 ks. jap. goederen. *Pareira en co.*
27 coll. passagiers-goederen. 2 orgels en woll. modewaren. 1 vaatje spijkers. *King.*

Naar Tagal en Pecalongan per ned. ind. schip *Oeij Sinjo*, gez. Kwee Samiang.

2 vs. crêpé-kruid. 2 schuitjes tin. 6 ks. gember. 1 do. bitter. *J. Pryce en co.*
4 ks. wijn. 2 vn. bier. 3 md. bier. 1 vat [illegible]. 25 vs. boter. [illegible] ks. provisien. 2 kn. wijn. 2 ks. boeken. *Paine Stricker en co.*
25 keld. genever. *Reijnst en Vinju.*

[illegible] Pecalongan.

1 kt. mousselines. 2 do. chitzen. 30 pic. dammer. 1 kt. 1 la[illegible] *Gezagv.*
6 ks. zout-zuren. *O. J. M. v. Adm. en L.*

Naar Palembang per ned. ind. schip *Kim Tekseng*, gez. Kwee Tjoenseng.

50 koij. zout. $11^{30}/_{100}$ pic. staal. *Gezagv.*

Naar Padang en Bencoelen per ned. ind. [illegible] *Macasser*, gez. Schmidt. agt. Cores de [illegible]

2 vn. vleesch. uit entrep. *Agenten.*
20 pic. was. *Aan boord gebleven lading v. Timor.*
76 corg. tabak. 60 krandj. tabak. 13 troum. beschuit. 5/m. [illegible] sigaren. 1 kt. tuigen. *Aan boord gebleven v. Samarang.*
1 vaatje kruid. *John Pryce en co.*
2 ks. modewaren en lederwerk. 1 vat inkt. 8 ks. rhijnwijn. *Gumprich en Straus.*
32 vn. spijkers. 1 kt. kwasten. *Plump en co.*
1 kt. cambrics. 1 do. gedr. katoen. 18 do. manufact. uit ent[illegible] *Martin Dyce en co.*
22 ks. boeg. sarongs. 6 do. doeken. 2 do. parapluien. 20 pic. [illegible]ker. 2 ks. penne messen. 1 [illegible] kramerijen. 3 vn. bosl. messen [illegible] ks. coralen. 1 do. sarongs. [illegible] doz. messen. 10 do. blikk. doo[illegible] 1 kt. medicijn. *Lim Hoa.*
17 vn. bier. uit entrep. 1 kt. glaswerk. 1 do. bitter. 1 do. pr[illegible]sien. 15 ks. limonade en siropen. 11 do. gedr. vruchten. 2 [illegible] koek en banket. 3 ks. provisien. 2 do. brandewijn. 10 vn. w[illegible] 4 md. bendie-tuigen. 1 kt. toedoengs. 1 do. aardewerk. 3 [illegible] afget bier. 1 kt. glaswerk. 1 do. lucifers. 4 do. siropen. 2 [illegible] vruchten op water. 1 vat azijn. 1 do. haring. 25 vs. boter. 1 [illegible] mosterd. 1 do. gelijen. *v. d. Meulen en co.*
25 ks. wijn. uit entrep. *Bahre en Kinder.*
$4/_{2}$ pijp. cognac. uit entrep. *de Fiennes en co.*
62 ks. boeg. sarongs. *Purvis en co.*
3 ks. sarongs. 1 pakje sarongs. uit entrep. *Metzendorff Wilmans en co.*
25 ks. ruwe katoen. 33 do. witte katoen. 6 do. rood katoen [illegible] kt. monsters. *N. H. M.*
40 ks. longcloths. *de Fiennes en co.*
12 ks. koopmanschappen. *Said Sech al Aijdroes.*
9 ks. koopmanschappen. *Said Hoessin bin Segaf.*
3 vs. hagel. 1 kt. zadelwerk. $6^{1}/_{2}$ pic. suiker. *Aboelen Denn[illegible] en co.*
1 vaatje kruid. *v. d. Meulen en co.*
4 ks. wit katoen. *Anderson Tolson en co.*
5 ks. koopmanschapp. 2 vn. teer. 1 do. spijkers. 5 vs. boter [illegible] md. diversen. *Abdul Kaoem.*
9 stav. staaf-ijzer. 107 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
2740 ps. zilv. specie. *Said Sech al Aijdroes.*
f 10,000.— zilv. specie. *Said Hoessin bin Segaf.*
1 md. min. water. 1 kt. provisien. *L. Meijer.*
5/m. kurken. 1 kt. 1 boek. *N. H. M.*
1 kt. diversen. *Wijnveldt.*
1 kt. boeken. *G. Suermondt en co.*
1 bl. woll. goederen. uit entrep. 3 ks. gedr. katoen. 1 do. [illegible] goederen. 2 ks. parapluien. 20 ks. kaarsen. 3 do. parfumerien [illegible] ks. parapluien. 26 do. champagne. *Bahre en Kinder.*
1 ks. diversen. *Tambie Aboebaker.*
1 bendie. 10 doz. schoppen. *Hunter Houghton en co.*
25 md. bier. 50 vs. haring. *Kopersmit en co.*
eenige marine goederen. *Gouvernement.*
33 ks. chitzen. *van Ommeren Rueb en co.*
1 kt. boeken en kramerijen. uit entrep. *Tiedeman en v. Kerck[illegible]*

[illegible] gez. Albo. agt. Bahre en Kinder.

1000 pic. koffij. *G. Suermondt en co.*
200 pic. rotting. *Agenten.*

Uitvoer te Soerabaija *van den* 4 *tot en met den* 18 *November* 1856.

AANVOER.

Naar Koetee (Borneo) per ned. ind. schoener *Noersaleh*, gez. Abdul Manap.

1 kt. benares amfioen. 1 kt. gev. katoen. *Mc. Millan Marten en* [illegible]

Naar Nederland via Pasoeroean per ned. schip *Staatsraad van Ewijk*, gez. de Winter.

$1201^{80}/_{100}$ pic. suiker. $356^{120}/_{1000}$ pic. notenmuscaat. $10^{664}/_{1000}$ [illegible] noten zeep. 150 pic. rotting. *N. H. M.*

Naar Nederland via Panaroekan per ned. schip *Maria Jacoba*, gez. Lammerts.

120 pic. rotting. $4501^{72}/_{100}$ pic. suiker. 30,000 st. koffij-zakken. [illegible] *H. M.*

Naar Nederland per ned. schip *Burgemeester Hoffman*, gez. N. Dijkema.

$8000^{32}/_{100}$ pic. suiker. *N. H. M.*
60 pic. rotting. *W. Cores de Vries.*

Naar Riouw per ned. ind. schip *Goansing*, gez. Oeij Anghie.

7200 pic. rijst. *Gongo Tian.*

Naar Booby (Eiland) per Eng. schip *Emma*, gez. Griffin.

24,000 st. rijst-zakken (ledige), 97 bn. manufacturen. *Adam en c*[illegible]

Naar Balie per ned. ind. schoener *Bientang Timor*, gez. Tjiem Koenseen.

16 kn. inh. lijnwaden. *Fraser Eaton en co.*
3 kn. gev. katoen. *Mc. Millan Marten en co.*
20 pic. ijzer. *Gezagv.*

Naar Nederland via Pasoeroean per ned. schip *Delftshaven*, gez. C. Verhey.

$4003^{60}/_{100}$ pic. suiker. 2000 pic. koffij. *N. H. M.*

Naar Samarang en Pasoeroean per ned. schip *Maria Elise*, gez. M. van der Putte.

$1855^{01}/_{100}$ pic. [illegible] st. koehuiden. 2000 st. buffelhuid[illegible] $26^{1}/_{2}$ pijp. rum. [illegible] pic. kaneel. 3 pic. foelie en 100 [illegible] rotting. *P. Kersel en co.*

Naar Nederland per ned. schip *Koning en Vaderland*, gez. B. A. F. van Bruggen.

$6779^{18}/_{100}$ pic. suiker. 1578 pic. koffij. 3000 runderhuiden. 30[illegible] pic. katjang en 50 pic. rotting. *N. H. M.*

Naar Nederland via Probolingo per ned. schip *Fortuna*, gez. M. de Ligny.

$3402^{19}/_{100}$ pic. suiker. *N. H. M.*

Naar Nederland, Bezoekie en Pasoeroean per ned. schip *Schoo[illegible] Verbond*, gez. D. D. Borchers.

$1501^{70}/_{100}$ pic. suiker. *N. H. M.*

Naar Batavia per ned. ind. stoomb. *Palembang*, gez. Roseboom.

50 keld. genever. *Gezagv.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING